

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 11—12.

Joi, 25 Martie 1937

SUMAR:

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.
a) DINASTIA :	
Presa engleză	118
„ polonă	118
„ italiană	118
b) POLITICA INTERNĂ	
Presa polonă	118
c) POLITICA EXTERNĂ :	
Presa iugoslavă	119
d) MINORITARE	
Presa bulgară	119

	Pag.
e) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa austriacă	119
„ engleză	120
„ maghiară	120
f) CULTURĂ ȘI ARTĂ :	
Presa polonă	120
„ Statelor-Unite	120
„ cehoslovacă	120
g) DIVERSE :	
Presa greacă	120
„ franceză	121
„ engleză	121

	Pag.
II. VIZITA D-LUI PRIM-MINISTRU GH. TĂTĂRESCU LA PRAGA	
Presa cehoslovacă	121
„ iugoslavă	124
„ austriacă	124
III. CĂLĂTORIA D-LUI MINISTRU V. ANTONESCU ÎN TURCIA	
Presa turcă	125
„ greacă	127
„ iugoslavă	127
„ bulgară	127
„ austriacă	127
IV. MICA ÎNȚELEGERE ȘI ÎNȚELEGEREA BALCANICĂ	
Presa engleză	128
„ franceză	128
„ elvețiană	128
„ greacă	128
„ iugoslavă	129
„ bulgară	129
„ austriacă	129
V. CONVORBIRILE AUSTRO-UNGARE DELA BUDAPESTA	
Presa austriacă	129
„ maghiară	129
„ franceză	130
„ sovietică	130
„ iugoslavă	131

	Pag.
VI. SITUAȚIA DIN AUSTRIA ȘI RAPORTURILE AUSTRO-GERMANE	
Presa austriacă	131
„ germană	132
„ franceză	132
„ engleză	133
„ elvețiană	133
„ iugoslavă	133
„ maghiară	133
VII. PACTUL OCCIDENTAL	
Presa franceză	133
„ engleză	136
„ germană	138
„ italiană	138
„ sovietică	138
„ elvețiană	139
„ greacă	139
VIII. INTREVEDERILE M. S. REGELUI BELGIEI LA LONDRA	
Presa franceză	139
„ germană	139
„ engleză	139
IX. EVENIMENTELE DIN SPANIA	
Presa franceză	140
„ germană	140
X. CHESTIUNI MONDIALE	
Politica externă a Japoniei	140

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa engleză.

SUNDAY CHRONICLE din 15 Martie publică un articol pe pagina întregă, scris de M. S. Regina Maria a României.

Articolul poartă titlul „Amintiri despre încoronări“ și este primul dintr'o serie care va continua în numerele ulterioare ale ziarului.

Presa polonă.

Cu prilejul vizitei la Varșovia, a d-lui dr. Constantin Angelescu, ministrul educației naționale al României, ILUSTROWANY KURJER CODZIENNY din 14 Martie publică un articol elogios, intitulat: „M. S. Regele Carol, în dezvoltarea culturală a României“.

„Acest rol — scrie ziarul — este vrednic de admirație, Regele a întemeiat în 1930 un Institut pentru studierea problemelor naționale, la Cluj; în 1931 El a contribuit cu fondurile Sale personale la publicarea a numeroase opere istorice; în 1933 a creat Fundația Culturală Regală care-I poartă numele.

„Suveranul se preocupă nu numai de elite, ci are mare grijă de formația intelectuală și civică a maselor. Toate organizațiile culturale și sportive lucrează sub patronajul Său.

„M. S. Regele Carol — încheie ziarul — Și-a fixat drept scop îmbogățirea patrimoniului culturii naționale românești, contribuind astfel la progresul general al civilizației omenesci“.

Același ziar publică și o biografie a d-lui dr. Constantin Angelescu, insistând asupra meritelor sale de ordin științific social și cultural.

Ziarul conservator CZAS din 15 Martie publică un articol consacrat rolului îndeplinit de M. S. Regele Carol II în dezvoltarea culturală a României.

Citând numeroase fapte în sprijin, ziarul scoate în evidență inițiativa personală, energia și talentul pe care Suveranul României le pune în slujba avântului intelectual și cultural al țării Sale.

În numărul din 16 Martie POLSKA ZROJNA, ziarul armatei, publică un articol intitulat: „Propagatorul culturii române“, în care zugrăvește rolul imens jucat de M. S. Regele Carol II în viața culturală a României. Ziarul enumără numeroasele instituțiuni științifice, fundațiuni și organizații culturale, create grație eforturilor depuse de Suveran, Care vrea să formeze cetățeni conștienți de rolul lor și de rolul istoric al României.

Același ziar salută sosirea la Varșovia a d-lui dr. Constantin Angelescu, ministrul Educației Naționale, publicându-i biografia.

KURJER PORANNY salută pe d. ministru dr. Angelescu, subliniind că vizita sa dovedește încă odată vitalitatea alianței polono-române.

Ziarul amintește recentele vizite făcute de d-nii Victor Antonescu, ministrul Afacerilor Străine, general Samsonovici, fost șef al marelui Stat-Major și Mitiță Constantinescu, guvernatorul Băncii Naționale a României. „Toate aceste vizite dovedesc dezvoltarea statornică a relațiilor dintre cele două țări în toate domeniile. Colaborarea din domeniul cultural apropie națiunile și adâncește amicitia. Opinia publică polonă atribue acestei colaborări o mare importanță și salută cu cordialitate pe ministrul țării a-

liate și prietene, a cărei magnifică dezvoltare pe tărâmul științific și cultural, efectuată sub conducerea M. S. Regelui Carol, dovedește marea vitalitate a națiunii“.

Presa italiană.

Revista ALBA din Milano publică, sub titlul „Figuri regale: Regina Maria a României“, un foarte elogios articol, în care este examinată puternica personalitate a M. S. Reginei Maria.

„Fire profund artistică, spune articolul, înveșmântată în cea mai încântătoare feminitate Regina Maria a României a știut în timpul războiului să se schimbe într'o curajoasă infirmieră și într'o povățuitoare înțeleaptă și dătătoare de speranță.

„Iată, încheie revista, pentru ce poporul Său O adoră“.

Ziarul IL RESTO DEL CARLINO din 10 Martie din Bologna publică, sub titlul „Cum este educat Principele moștenitor al României“, un articol foarte elogios, în care se laudă inițiativa de a se da Măriei Sale Voievodului Mihai, colegi de clasă din toate straturile sociale și chiar din rândurile minoritarilor.

Ziarul elogiază de asemeni ardoarea Voievodului Mihai, de a se instrui și informa și arată că la Florența, Măria Sa a vizitat muzeele Uffizi și Pitti, din care se vede intenția de a lua contact cu toate formele cugetării și vieții culturale.

POLITICA INTERNĂ

Presa polonă.

Sub titlul „Pace și Forță“, GAZETA POLSKA din 15 Martie publică următorul articol:

Dezvoltarea recentelor evenimente din România constituie o dovadă a tendinței energice a conducătorilor Statului, în vederea menținerii liniștei interne și a consolidării autorității de Stat. După recenta remaniere a Guvernului, primul ministru Tătărescu, luând personal portofoliul Internelor, a declarat că se va opune oricăror încercări de tulburare, de oriunde ar veni ele. De azi înainte — a spus d-l Tătărescu — acela care va lovi, va fi lovit cu întreaga severitate a legilor. Acela care va recurge la agitație sau va începe să provoace, va fi supus unor sancțiuni din cele mai severe. Guvernând Statul și apărând ordinea, mă voi conduce de principiul reprimării oricărui act ilegal, comis împotriva oricui, și voi impune tuturor respectul legilor. Sunt hotărât să aplic principiul acesta cu o mână care până astăzi niciodată n'a tremurat.

„Declarația aceasta a făcut în România o impresie puternică, mai ales că d. Tătărescu, în cursul activității sale ca prim-ministru, a dovedit că este un bărbat de Stat, care nu vorbește în vânt. Poziția pe care guvernul Tătărescu o ocupă în viața politică a țării sale rezultă de altfel și din recunoașterea din ce în ce mai generală a autorității sale, chiar și de către adversari. Autoritatea sa a fost impusă întregului partid liberal guvernamental, care după o fază de oarecari diferende interne, s'a consolidat din nou, ceea ce rezultă din recenta audiență la Rege a d-lui Dinu Brătianu.

„D. Tătărescu a știut să ridice însemnătatea României pe terenul internațional, întărind stilul politicii ei independente, precum și relațiile ei cu aliații, iar afară de

aceasta a pășit cu energie la înlăturarea dificultăților interne.

„Ca și în alte State, în timpul de după războiu, și în România se dezvoltă curente cu tendința de a baza viața Statului pe noi așezări. Spre deosebire de mișcarea naționalistă, care se bucură de simpatie, mai ales în rândurile tineretului și care manifestă o mare forță ideologică,—se dezvoltă acțiunea comunistă subversivă. Aceasta tinde, prin pătrunderea în diferite grupări, chiar și naționaliste, la provocarea de incidente, care să mențină starea de permanentă tulburare în țară și totodată să compromită curentele naționale.

„Astfel se explică măsurile luate în vederea normalizării vieții universitare, care în ultimul timp a fost tulburată de atentatul condamnabil împotriva rectorului Universității dela Iași. Guvernul însă nu s'a mulțumit numai cu votarea noiei legi universitare. A mai luat o serie de măsuri care pun rânduială și în alte domenii. Astfel s'a hotărât disolvarea masoneriei, s'a pășit la realizarea lozincei „România să fie a României“, prin măsuri care închid piața în fața străinilor, s'a normalizat atitudinea clerului ortodox, față de politică.

„Observând astfel dela oarecare perspectivă stările din România, este greu să nu te lași stăpânit de impresia că chiar și friecțiunile dintre clase duc, la urma urmelor, la consolidarea internă a Statului. Căci acestea sunt o dovadă a vitalității societății și a emulației ce derivă din tendința spre mai bine a diferitelor ramuri.

„Tendințele acestea sunt patronate de Inalta autoritate a Regelui Carol II. Actualul Monarh al României este devotat în întregime ideii de consolidare a Statului. Este cunoscut rolul Său în domeniul dezvoltării forțelor militare ale țării. Toți au cunoștință de importanța pe care o acordă chestiunilor, privind tineretul. Regele Carol II nu este numai „Cercetașul Suprem“ al României, dar afară de aceasta mai este și întemeietorul organizației de pregătire militară a „Străjerilor“. Popularitatea Sa printre tineretul universitar este foarte mare.

„România tinde fără îndoială la ridicarea însemnătății sale în lume. Și își va ajunge scopul. Linia aceasta fundamentală de dezvoltare nu va fi umbrită de friecțiunile interne, asupra cărora de obicei se exagerează, și nici de exploziile prea mari de temperament.

„Polonia nu poate decât să se bucore de această stare de lucruri, cu atât mai mult cu cât alianța polono-română se dezvoltă atât de favorabil, în ultimul timp, ceea ce rezultă din vizitele la Varșovia a demnitarilor români și anume a ministrului afacerilor străine, a șefului Marei stat-major și a guvernatorului Băncii Naționale. Peste câteva zile vom saluta la Varșovia pe d. Angelescu, ministrul instrucțiunii în România, a cărui vizită va fi o nouă mărturie a vitalității amicitiei polono-române“.

Ziarul KURJER PORANNY din 14 Martie, publică pe prima pagină o corespondență din București a d-lui Stefan Werner, intitulată: „Cea mai importantă problemă a României: luptele de partid, ori uniunea națională?“ din care redăm concluzia:

„Înțelegerea profundă pe care o arată Regele Carol, față de nevoile țării și față de interesele ei vitale, ne permite să presupunem că cu timpul se va efectua și aici transformarea vieții colective, sprijinită pe principiile naționalismului sănătos, democrat și coagulat, în ce privește ideologia, naționalism rezultat din nevoile reale și din felul de a fi al poporului român, și nu din copierea modelelor străine.

„Calea spre această sinteză ideologică este încă departe; totuși, în sânul națiunii române, maturizează conștiința că un compromis înțelept și cinstit între azi și mâine, este o necesitate absolută pentru țară, dacă se voiește ex-

ploatarea tuturor — atât de numeroase — posibilități ale ei, de dezvoltare atât economică cât și culturală. România, țară care n'a cunoscut niciodată revoluția, țară pentru care cuvântul „baricade“ este numai o figură de stil, va găsi de sigur calea transformării evolutive și pacifice a vieții sale colective“.

POLITICA EXTERNĂ

Presa iugoslavă.

Ziarul NOVASTI din Zagreb, cu data de 16 Martie, reproduce un articol semnat de fostul ministru bulgar, d-l Vasiliev și apărut în revista NAROD și GRUDA, în care autorul scrie următoarele:

„In bazinul dunărean s'au ruinat multe turluminoase și chiar cu mult mai înainte de începerea tragediei spaniole.

„Intr'adevăr, astăzi a sosit timpul când ar fi trebuit să fie întoarsă acea pagină tristă a istoriei și să se deschidă o nouă pagină fericită și pentru Sofia și pentru București“.

In continuare, autorul amintește de convorbirea ce a avut asupra acestei chestiuni cu primul ministru d. Tătareșcu, încă în 1935, care s'a exprimat de asemeni pentru necesitatea reglementării raporturilor dintre Bulgaria și România.

D-l Vasiliev, încheie articolul său, astfel:

„Metoda brațelor încrucișate și a săgeților veninoase gazetărești nu poate să aducă niciun folos, pe când acțiunea nobilă poate să aibă rezultate minunate pentru ambele popoare.

„Dezvoltarea unei colaborări între ele ar putea să se transforme într'o triplă colaborare pe linia București-Belgrad-Sofia“.

MINORITARE

Presa bulgară.

LA PAROLE BULGARE din 5 Martie, sub titlul: „O aniversare a Bulgarilor din Banatul românesc“, după ce face un istoric al populației care locuiește această regiune a țării noastre, încheie cu următoarele:

„Aniversarea care va fi sărbătorită cu sprijinul și cu autorizația autorităților, va fi în strânsă legătură cu biserica, pentru ca, afirmă oficiosul bulgar, Crucea este aceea care ne-a adus aci și tot ea a fost aceea care ne-a salvat.

„Urăm cea mai bună reușită eforturilor pe care frații noștri îndepărtați, dar care păstrează o pioasă încredere și o dragoste filială țării mume, le fac pentru a serba o dată atât de importantă a existenței lor“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa austriacă.

La data de 18 Martie, NEUE FREIE PRESSE publică o corespondență din București, în care se ocupă de proiectata îmbunătățire a calității în agricultură. Arată că se va începe o acțiune pentru ridicarea agriculturii.

„Nu există încă planuri concrete, dar se poate afirma cu certitudine, scrie ziarul, că guvernul nu va căuta numai, ci va găsi și mijloacele necesare“.

Presa engleză

Ziarul EVENING STANDARD din 23 Martie, sub titlul „România“, citează o parte din discursul pe care d. Cancicov, ministrul de finanțe, l'a ținut de curând în Parlament și subliniază că d-sa a reușit a avea „Tezaurul plin“. Ziarul citează apoi următoarea frază din discursul ministrului de Finanțe: „Țara are într'adevăr tot ce-i trebuie unui paradis pământesc. Bogățiile sale naturale sunt incalculabile. Pacea, după marele războiu, i-a dat noi și drepte fruntarii pentru a cuprinde pe toți românii și scopul politicii noastre externe este să păstrăm aceste fruntarii“.

Presa maghiară

PESTER LLOYD din 20 Martie, sub titlul: „O creștere a valorilor și la București“?, publică o corespondență din București, semnată de d. J. F. Köwer, în care arată că deocamdată nu se poate vorbi de o creștere generală, dat fiind lipsa de bani la Bursa din București.

CULTURĂ ȘI ARTĂPresa polonă.

Intreaga presă polonă din 16 Martie arată un viu interes vizitei în Polonia a d-lui dr. C. Angelescu, ministrul Educației Naționale al României.

Ziarele publică numeroase articole și telegrame, însoțite de fotografia și biografia d-lui ministru Angelescu, despre felul cum va decurge vizita sa în Polonia, precum și informațiuni despre membrii delegației care îl însoțeste.

KURJER PORANNY publică un foarte călduros articol, scriind între altele:

„Astăzi sosește în Polonia ministrul român al educației naționale, d. dr. Angelescu, savant celebru și eminent bărbat de Stat. Națiunea polonă îl salută sincer și cordial, văzând în această vizită un nou simptom al vitalității alianței polono-române și al însuflețirii raporturilor dintre cele două națiuni“.

După ce relevă progresele României-Mari, în toate domeniile și mai ales în cel cultural, datorită înaltului Patronaj al M. S. Regelui Carol, ziarul accentuează necesitatea unui cât mai intens schimb de bunuri culturale între Polonia și România.

Articolul este însoțit de fotografia d-lui ministru dr. Angelescu, precum și de biografia sa și a membrilor delegației, ale căror merite le evidențiază în domeniul științific și în cel literar.

EXPRESS PORANNY publică un articol, intitulat „O nouă etapă în colaborarea dintre România și Polonia“, scriind între altele:

„În persoana d-lui ministru dr. Angelescu salutăm nu numai un om politic eminent, dar și un celebru savant și un încercat prieten al țării noastre, partizan sincer al colaborării culturale polono-române“.

Ziarul CZAS accentuează că „orice simptom al unei înfățișări mai puternice a Poloniei cu națiunea română aliată, nu este numai o manifestare a tendințelor politice ale guvernului, ci și expresia cea mai sinceră a simpatiei dintre națiuni“.

KURJER POLSKI, într'un frumos articol, afirmă: „Varșovia și, împreună cu ea, toată Polonia salută cu căldură și sinceritate pe d. dr. Angelescu, ministrul educației naționale al națiunii române aliate“.

KURJER WARSZAWSKI anunță că din delegație face parte și d-na Catargi, ca delegată a biroului de educație a tineretului român.

Ziarul POLSKA ZBROJNA publică un lung articol despre literatura română, accentuând că „România ajunge din urmă, foarte repede, pe celelalte națiuni, pe calea reînvierii tradiției despre o cultură a sa proprie. Aceasta este o caracteristică a națiunilor tinere, care nu sunt vlăguite de lupte grele“.

Ziarul conservator CZAS publică un al doilea articol asupra României, cu prilejul sosirii în Polonia a d-lui dr. C. Angelescu, ministrul educației naționale al României.

Ziarul arată toată bucuria pe care o resimte Polonia, de a putea saluta pe oaspetele român. „Orice manifestație de fraternizare a Poloniei cu România, aliata noastră, este nu numai o manifestație a tendințelor politice ale guvernului polon, dar și expresia unei tot mai vii simpatii a poporului polon față de România“.

KURJER POLSKI, organ al industriei grele, scrie: „Varșovia și cu ea întreaga Polonie salută călduros și din toată inima pe d. Angelescu. Acei care cunosc România știu că ministrul educației naționale, care ne vizitează, depune una dintre cele mai frumoase activități pe tărâmul cultural. Sub domnia M. S. Regelui Carol II, această activitate a luat un avânt și mai mare. Suveranul României a știut să servească ca nimeni altul cultura națională a României“.

Ziarul arată apoi pe larg activitatea M. S. Regelui Carol II în acest domeniu.

Ziarul guvernamental EXPRESS PORANNY subliniază importanța vizitei ministrului Educației Naționale și salută pe dr. Angelescu, „eminentul savant, pe marele amic al Poloniei, și pe unul dintre cei mai sinceri susținători ai colaborării culturale polono-române“.

Presa Statelor-Unite

THE HOUSEHOLD MAGAZINE, din Martie 1937, publică o navelă a d-lui Petre Neagoe, pe care o anunță cititorilor astfel:

„Când revista „Household“ (menajul) publică o navelă cu subiect străin, puteți fi siguri că autorul știe bine despre ce scrie. „Măriuța Gâscănaru“ vă va place pentru că este o povestire simpaticeă, pe care cu atât mai mult o veți prețui cu cât d-l Neagoe a crescut în Transilvania, o parte din România, și reproduce vieța dela sat cât mai autentic posibil. D-l Neagoe, un scriitor de de seamă, nu numai pentru revistele americane, ci și pentru cele engleze și franceze și-a început de mic cariera de scriitor, când făcea corespondența fetelor și tinerilor din satul său natal“.

Presa cehoslovacă.

PRAGER PRESSE din 18 Martie, se ocupă de beletristica română. Relevă printre aparițiile noi, care se disting prin originalitatea subiectului și a tratării, operele d-lor Ionel Teodoreanu, Mircea Eliade, Dragoș Protopopescu, Dem. Theodorescu, Anișoara Odeanu și Titus Hotnog.

DIVERSEPresa greacă.

Ziarul KATHIMERINI din 8 Martie, sub titlul „E-diții“, publică un articol, din care redăm următoarele: „Acum câteva zile, la două, trei birouri gazetărești, s'a

primit un pachet cu cărți: „România Ilustrată“, „România contimporană“, „Producția finanțelor și școlile din România“, etc., în mici imprimate, în ediții luxoase, în albumuri bogate. O privire provizorie asupra acestor cărți,—mai ales asupra uneia din ele, care dă lesne și într'un chip admirabil impresiunea progresului acestei țări frumoase, cu fotografiile localităților, bisericilor, edificiilor și tablourile artistice ale marilor artiști români,—o simplă vedere, deci, asupra acestor cărți ne face să fim geloși și față de România, și față de Români, nu numai pentru propășirea și frumusețea peisajului lor, dar și pentru chipul cu care fac propagandă pentru bunurile lor.

„Suntem geloși, deoarece simțim că și Grecia, care numără abia un secol de trai liber și care aproape trei pătrimi din acest secol le-a consumat în încercări naționale și războaie și jertfe pentru idealuri, că și Grecia, zice, ar putea să se înfățișeze cu o oarecare mândrie în lume și să arate nu numai bogăția ei strămoșească, un Parthenon, Ermis și Delfis, dar și Grecia de după 1821, precum și civilizația ei contimporană, o civilizație mișcătoare și vrednică de luat în seamă, dat fiind că s'a înfăptuit în sărăcie și prin atâtea jertfe și lupte“.

Presa franceză.

LE FIGARO din 11 Martie, sub titlul: „Franța și România, trebuie să-și păzească prietenia...“, publică un lung articol semnat de d. Jean Marcel, director de Cursuri

și de conferințe al Cercului Bainville, consacrat țării noastre, în care reproduce la început un lung pasaj al defunctului academician Jacques Bainville, în care lauda cu entuziasm România.

Articolul constată că, din punct de vedere spiritual, intelectual și moral Franța deține în țara noastră un capitol prodigios.

„Totuși, conchide autorul, acest capitol conține în România germeni de sfârșeală și de aceea e absolut necesar să se dejoace unele manevre gata să exploateze unele aparente supărătoare“.

Presa engleză.

Revista GREAT BRITAIN AND THE EAST, din 11 Martie, relevă că „România“ a fost subiectul la ordinea zilei cu ocazia dejunului lunar al „Travel Club“ al Marii Britanii și Irlandei.

„Din discursul ținut de președintele organizației emană dorința de a cunoaște România cât mai mult.

„Legatiunea română din Londra a fost reprezentată prin d. Matila Ghica, care la rândul său, descriind frumusețile țării, a mulțumit membrilor din Travel Club, pentru străduința care și-au dat ea România să fie mai bine cunoscută poporului englez.

„D. D. Dimăncescu, consilier de presă al României la Londra, a încheiat seria discursurilor, făcând un frumos tablou a tuturor punctelor de atracție din țară, a pitorescului și caracteristicii române“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIZITA D-LUI PRIM-MINISTRU GH. TĂTĂRESCU LA PRAGA

Presa cehoslovacă.

Intreaga presă cehoslovacă din 18 Martie salută cu deosebită bucurie și satisfacție anunțarea vizitei d-lui Tătărescu, președintele de Consiliu al României, la Praga, Pilsen și Brno.

Cotidienele mari sublinează caracterul semnificativ al acestei vizite, mai ales în actuala atmosferă politică și în momentul în care Cehoslovacia este zilnic atacată.

Distinsul publicist dr. Ripka scrie în ziarul LIDOVE NOVINY: „D. Tătărescu va avea la Praga importante consfătuiri politice cu președintele Republicii și membrii guvernului, în legătură cu o nouă adâncire și completare a colaborării economice și militare româno-cehoslovace, în cadrul general al politicii Micii Înțelegeri.

„Vizita devotatului prieten al poporului nostru este cel mai bun răspuns la propaganda tendențioasă despre o slăbire a Micii Înțelegeri.

„Opinia publică salută călduros pe ilustrul oaspete despre care știm că a fost, totdeauna, un partizan convins al alianței româno-cehoslovace“.

Toate ziarele cehoslovace din 21 Martie se ocupă de vizita d-lui Gh. Tătărescu, șeful guvernului român.

Ele subliniază că, după vizita M. S. Regelui Carol al II-lea, aceea a d-lui G. Tătărescu este a doua mare vizită românească în capitala Republicii Cehoslovace. Editorialele tuturor ziarelor sunt consacrate acestui eveniment, relevând importanța lui politică. Ziarele publică

în același timp portretul și biografia d-lui G. Tătărescu, pe care îl salută în modul cel mai sincer și mai călduros.

Oficiosul PRAGER PRESSE scrie:

„Manifestațiile de neuitat cu care întreaga opinie publică cehoslovacă a salutat pe M. S. Regele Carol al II-lea, au dovedit cu o convingătoare energie cât de adânci sunt prietenia și colaborarea între Cehoslovacia și România. Vizita primului-ministru al României, d. G. Tătărescu, oferă un nou prilej opiniei cehoslovace de a-și manifesta simțimintele de simpatie și sinceră prietenie față de România aliată. Cehoslovacia salută în d. G. Tătărescu un vechiu și devotat prieten, un om de Stat eminent, care a tras brazde adânci atât în politica internă cât și în politica externă a țării sale.

„Intr'un ceas greu, după răpunerea lui Duca, d. Tătărescu a fost chemat la cea mai înaltă funcțiune politică. Cu o energie și o precauțiune deosebite, el a știut să stăpânească greaua situație și să înlăture toate încercările de tulburări interne. Cu o egală siguranță, el a continuat politica externă a României în cadrul Micii Înțelegeri.

„Neclintit în fața influențelor tulburătoare, d. Tătărescu a continuat politica de pace a țării sale, care a înrolat România în marele front al păcii europene, apărându-se împotriva tuturor tendințelor care ar putea să modifice statu-quo-ul și granițele ei actuale.

„Vizita d-lui Tătărescu, care are loc în ajunul vizitei președintelui Republicii Cehoslovace la Belgrad, unde se va cimentă din nou prietenia dintre Iugoslavia și Cehoslovacia, este o manifestare a puternicei uniuni ce domnește în Mica Înțelegere, a dorinței ei de viață și a

pregătirii ei pentru o nouă adâncire a raporturilor dintre Statele ce o compun.

„In acest spirit, Cehoslovacia urează vechiului ei prieten bun sosit“.

Marele cotidian NARODNI POLITIKA publică sub semnătura d-lui Borsky, un articol, care spune între altele:

„După Vizita M. S. Regelui Carol al II-lea vine în Cehoslovacia, și președintele Consiliului de Miniștri al României. Aceste două fapte vorbesc dela sine, destul de limpede, despre raporturile dintre aceste două țări.

„Cehoslovacia și România fac parte din marea coaliție a păcii și raporturile dintre ele sunt dictate de interesele generale ale apărătorilor păcii, ceea ce constituie baza cea mai sănătoasă a oricărei alințe politice externe“.

Sub semnătura d-rului Schoferle, același ziar publică un articol în care autorul subliniază importanța vizitei d-lui Tătărescu, ca o nouă dovadă a strânsei colaborări dintre România și Cehoslovacia. „Vizita d-lui prim-ministru Tătărescu, care cunoaște arta de a câștiga simpatiile, oferă publicului cehoslovac, spune articolul, ocazia de a saluta cât mai călduros și mai sincer pe un oaspete scump. In străinătate, vizita d-lui Tătărescu la Praga va fi o nouă dovadă a solidarității Micii Înțelegeri“.

Ziarul VENKOV, Organul partidului republican agrar, subliniază calitățile deosebite ale d-lui Tătărescu, ca publicist, literat, autor dramatic, critic de artă și temperament tipic de român curat, cu o înaltă cultură și educație franceză. Apoi adaugă.

„Talentul său oratoric deosebit, logica lui unică și în special vasta sa cultură, l-au predestinat să fie lui mare conducător politic. Sângele lui de militar i-a îndreptat atenția în special asupra armatei. Meritele lui în această direcție sunt enorme. Consolidarea vieții economice a României este de asemenea un capitol fericit al guvernării sale. Munca lui pentru întărirea Micii Înțelegeri, ni-l face deosebit de simpatice. De aceea Praga salută în modul cel mai călduros pe marele om de Stat al României“.

NARODNI LISTY, organul partidului național-democrat, scrie:

„După M. S. Regele Carol al II-lea, d. G. Tătărescu, președintele Consiliului de Miniștri al României, este de bună seamă al doilea oaspete român ilustru pe care îl salutăm la noi. Și aceasta nu numai pentru înalta funcțiune ce i s'a încredințat, ci și pentru personalitatea lui extraordinară. D. Tătărescu, întrunește un talent deosebit de om de Stat, cu un talent de literat și de orator. Încă înainte de războiu, România a cunoscut bine pe ingeniosul critic de art. G. Tătărescu, a admirat pe distinsul autor dramatic G. Tătărescu și a apreciat pe abilitul gazetar și publicist G. Tătărescu.

„Consolidarea politică și economică a României, precum și întărirea unității Statului, care a contribuit foarte mult la mărirea stimei și încrederii din partea politicii internaționale, față de România, sunt tot atâtea merite ale acestui om de Stat excepțional de energie, tenace și prevăzător. Salutăm în el un prieten sincer al poporului și Statului nostru.

„Ținta politicii sale este o cât mai strânsă apropiere a Micii Înțelegeri și în special a raporturilor româno-cehoslovace. Aceasta nu-l împiedică să facă o politică pur românească. Nu ne îndoim că vizita primului-ministru româna, va contribui la o și mai adâncă apropiere, nu numai a celor două State amice și aliate, ci și a

Micii Înțelegeri, ceea ce are o deosebită importanță tocmai în ajunul conferinței Consiliului Permanent al Micii Înțelegeri“.

Ziarul LIDOVE LISTY, organul partidului clerical, spune că Praga și întreaga opinie publică cehoslovacă, salută în persoana d-lui Tătărescu, pe un mare om politic și om de Stat al României aliate, precum și pe un apărător al păcii în Europa Centrală.

PRAVO LIDU, organul partidului social-democrat, scrie:

„Vizita d-lui Tătărescu este, după vizita M. S. Regelui Carol al II-lea, o nouă dovadă a prieteniei româno-cehoslovace, și constituie astfel cel mai bun răspuns la campania dusă de o anumită presă străină împotriva Cehoslovaciei și împotriva Micii Înțelegeri, căreia i se proorocsea peirea. Asemenea versiuni se lansează sistematic în ajunul fiecăruia din reuniunile Micii Înțelegeri, și fac parte din campania îndreptată împotriva ei. Imprejuraea că vizita ilustrului oaspete are loc în ajunul vizitei d-lui dr. Eduard Beneș, la Belgrad, și în ajunul consfătuirilor Micii Înțelegeri, îi dă un caracter și mai important“.

PRAZSKE NOVINY scrie:

„Această vizită va fi o nouă manifestare a forței și voinței unitare a Micii Înțelegeri, și un nou triumf al acestui organism de pace.

„Este o vizită care înseamnă o nouă etapă importantă în cadrul colaborării noastre permanente.

„Primul-ministru Tătărescu conduce cu o mână dibace și puternică destinele Mării României de mai bine de trei ani, care reprezintă pentru viața politică internațională a Europei și pentru fiecare Stat în parte o epocă desigur foarte critică.

„Se poate spune că șeful guvernului român face parte dintre acei câțiva oameni de Stat europeni, care au răspunderea păcii și siguranței europene și care sunt conștienți de acest lucru.

„D. Tătărescu, care întrunește atâtea calități deosebite, și care și-a atras atâtea merite în toate ramurile de activitate politică în țara sa, este salutat călduros de întregul popor cehoslovac“.

„Inaltul reprezentant al poporului aliat se va convinge că cehoslovacii întăresc necontenit legăturile cu prietenii și că sunt hotărâți să facă totul, pentru ca popoarele independente din Europa Centrală să-și mențină libertatea împotriva oricăror încercări din orice parte ar veni ele“, astfel salută ziarul LIDOVE LISTI, vizita primului ministru al României, în care vede o manifestare hotărâtă a alianței româno-cehoslovace.

Aceeași caracterizare re găsește în toată presa din 22 Martie. Ziarele publică lungi dări de seamă despre manifestațiile călduroase din gărilor Kralovo și Kosice și despre primirea la Praga.

Ziarul LIDOVE NOVINI, consacră un lung reportaj vizitei CESKE SLOVO, publică un articol în care relevă personalitatea d-lui prim-ministru G. Tătărescu, reprezentant de seamă al Statului și poporului român, prieten și aliat“.

VECER NARODNI LISTI și PRAGER PRESSE notează cordiala primire a primului-ministru al României. PRAGER PRESSE subliniază importanța politică a acestei vizite în ajunul vizitei oficiale a președintelui Beneș la Belgrad și a conferinței d-lor Victor Antonescu, Stoidinovic și Krofta și constată că se afirmă astfel în mod strălucit tăria lăuntrică a Micii Înțelegeri și posi-

bilitățile unei adânciri a raporturilor dintre România, Cehoslovacia și Iugoslavia.

Oficiosul PRAGE PRESSE, publică o notă editorială cu următorul cuprins:

„Primul-ministru G. Tătărescu, din clipa în care a călcat pe pământul Cehoslovaciei, a fost obiectul unor manifestații cordiale și spontane din partea opiniei publice a țării noastre. Presa a dat tonul încă din ajun: ei i s'au alăturat mulțimile care au venit în toate gările, dealungul parcursului pentru a saluta pe oaspetele nostru. Tot așa, acum de curând, a avut prilejul primul-ministru Stoia-dinoviei, și primul-ministru Tătărescu, va putea cunoaște Cehoslovacia, atât cât îngăduie o scurtă vizită la Praga și în principalele centre industriale ale țării.

„Nimeni n'a uitat vizita la București a președintelui Beneș. Atunci, M. S. Regele Carol a rostit cuvântul despre necesitatea unui contact personal tot mai strâns între reprezentanții opiniei publice din Statele Micii Înțelegeri și s'a arătat ca partizan al călătoriilor de studii reciproce.

„D. președinte de consiliu Tătărescu, face, în mod simbolic, începutul acestui program: ca șef al guvernului, ca prieten încercat al Cehoslovaciei și ca reprezentant înfocat al ideii Micii Înțelegeri.

„Cehoslovacia vede în această vizită nu numai dovada amicitiei ferme și de nesdruncinat care leagă țările noastre, dar și mărturia faptului că noi români, iugoslavii și cehoslovacii suntem hotărâți să ne apropiem și mai mult prin cunoaștere reciprocă“.

Toate ziarurile revin cu acest prilej asupra impresiei neșterse pe care a lăsat-o în sufletul poporului cehoslovac vizita M. S. Regelui Carol al României, când, însoțit de Măria Sa Marele Voievod-Mihai și de d. Victor Antonescu, ministrul Afacerilor Străine, a proclamat prin Augusta Sa prezență, cât de adâncă este prietenia și colaborarea celor două țări și a Micii Înțelegeri.

Ziarul NARODNI LISTI, din 23 Martie, într'un articol editorial, se ocupă de chestiunile care au făcut obiectul discuțiilor dintre d-nii Tătărescu și Milan Hodza.

„Vizita primului-ministru român, scrie ziarul, va contribui într'o măsură extraordinară la adâncirea prieteniei politice, a alianței militare și a cooperării economice între Cehoslovacia și România. În felul acesta, se întărește nu numai întreaga Mică Înțelegere, dar se extinde cooperarea acestui organism și la celelalte State vecine, ca de pildă Polonia care este aliată cu România, și în special cu Statele semnatare ale protocoalelor dela Roma.

„Mica Înțelegere trebuie să-și lărgească cadrul ei inițial pentru a fi și de aci înainte cel mai însemnat factor al păcii în Europa Centrală.

„Astăzi, pe lângă scopurile ei tradiționale, trebuie printr'o sfortare comună și un acord deplin, să realizeze scopuri de seamă în politica generală.

„În această direcție, convorbirile dintre șeful guvernului român și oamenii de Stat cehoslovaci au o importanță deosebită“.

CESKE SLOVO subliniază că punctul principal al programului discuțiilor dela Praga este problema Europei Centrale.

NAROD, ediția de seară a ziarului NARODNI LISTI, scrie:

„Cu ocazia vizitei la Praga a M. S. Regelui Carol al

II-lea al României și a Moștenitorului Tronului, Marele Voievod-Mihai, atât opinia publică românească, cât și opinia publică din toate țările, membre ale Micii Înțelegeri, au putut să cunoască interesul deosebit de care se bucură prietenia româno-cehoslovacă.

„Vizita actuală a primului-ministru al României, d. G. Tătărescu, nu poate decât să confirme prietenia dintre Cehoslovacia și România și nu poate fi decât o nouă dovadă a operii comune română, cehoslovacă și iugoslavă, a acestor țări care în Europa Centrală sunt cei mai de seamă străjeri ai păcii.

„D. G. Tătărescu este unul din acei oameni politici ai României, care au dovedit o sinceră și călduroasă prietenie poporului nostru și care au făcut din Mica Înțelegere un organism de bază al Europei Centrale“.

VENKOV subliniază că „nu există nicio îndoială că vizita d-lui G. Tătărescu la Praga, urmărește în primul rând să desvolte colaborarea economică în cadrul Micii Înțelegeri și în special să intensifice cooperarea cehoslovacă-română.

„Primul-ministru al României, scrie ziarul, acordă o atenție deosebită chestiunilor militare“.

Toate ziarurile din 23 Martie subliniază caracterul unei afirmațiuni solemne de amicitie solidară între România și Cehoslovacia în cadrul Micii Înțelegeri. Analiza discursurilor rostite acsară de d. Milan Hodza și de d. G. Tătărescu este făcută de întreaga presă care scoate în relief și cu acest prilej identitatea de vederi și unitatea de acțiune a celor două țări și valoarea Micii Înțelegeri, ca element de apărare și de organizare a păcii în această parte a Europei.

Ziarul PRAGER TAGBLATT, scrie, între altele:

„Călătoria d-lui Tătărescu la capătul iernii este o completare a vizitei pe care, înainte de începutul iernii, a făcut-o Statului nostru M. S. Regele Carol. O notă deosebită aduce împrejurarea că primul-ministru al României acordă o atenție specială legăturii economice dintre cele două țări. Ca totdeauna se subliniază și de data aceasta solidaritatea Micii Înțelegeri, care este destul de fermă, pentru ca în chestiunile importante să asigure o acțiune unitară, dar și destul de elastică pentru a lăsa fiecăruia cele trei State un anumit grad de libertate.

„Dacă acum câțva timp schimbarea intervenită în conducerea Ministerului de Externe al României, lăsase loc unor anumite svonuri, *continuu ziarul*, acțiunea desfășurată de d. Victor Antonescu, vizita regală la Praga, au pus capăt tuturor svonurilor, iar intervenția d-lui Tătărescu a fost dovada că România merge mai departe pe calea tradițională a politicii sale externe“.

Ziarul relevă diferitele planuri diplomatice care preocupă acum cancelariile europene. „Proiectul german care să înlocuiască pactul dela Locarno este considerat la Paris și la Londra ca nesatisfăcător. În ultimele zile a devenit actuală problema Europei Centrale și Sud-Orientale. Atitudinea Austriei de o parte, față de axa germano-italiană, atitudinea Austriei de altă parte, față de celelalte State dunărene, vizita d-lui Schuschnigg la Budapesta, vocile care se aud în Austria, în favoarea unei apropieri de Cehoslovacia, svonurile despre o colaborare mai strânsă între blocul Statelor dela Roma cu Mica Înțelegere, toate acestea sunt de natură să dea o importanță deosebită conversațiilor dela Praga. Cei doi șefi de guvern au posibilitatea să cerceteze toate problemele pe care le pune clipa de față“.

Ziarul BOEMIA, într'un articol de fond, scrie:

„Când în toamna trecută M. S. Regele Carol, însoțit de Marele Voevod Mihai și de d-l Victor Antonescu, ministrul afacerilor străine, a întors vizita președintelui Republicii Cehoslovace, d-l prim-ministru G. Tătărescu, primul sfetnic al Suveranului României, n'a putut însoți pe M. S. Regele la Praga. El o face acum și este salutat cu cordialitate de guvern și de întreaga presă a Cehoslovaciei“.

Ziarul subliniază importanța acestei întrevederi după vizita pe care d-l Victor Antonescu a făcut-o recent la Ankara și în ajunul vizitei pe care președintele Beneș o va face principelui regent Paul la Belgrad. Ziarul arată că deși vizita d-lui Tătărescu este prezentată ca o manifestare de curtoazie, ea prezintă totuși un caracter politic din cele mai însemnate, dată fiind pe de o parte personalitatea primului-ministru al României, și de altă parte situația internațională.

Ziarul CESKE SLOVO, scrie între altele:

„Primul-ministru al României ne vizitează a doua zi după un act important petrecut în Parlamentul Român, după mesagiul regal citit sâmbătă la Cameră și Senat și din care s'a putut vedea încrederea de care se bucură d-l Tătărescu în acțiunea sa internă. Chiar dacă nu se va da un comunicat oficial asupra conversațiilor din Praga, putem presupune că punctul principal al programului îl va constitui chestiunea Europei centrale. Conversațiile dela Praga se vor referi, fără îndoială, la campania din ultimul timp împotriva Micii Înțelegeri și la raporturile Micii Înțelegeri cu celelalte State din Europa centrală. De asemenea, se vor discuta și raporturile dintre Statele Micii Înțelegeri de o parte și marile puteri de altă parte, mai ales față de acele puteri care au interese speciale în bazinul dunărean. Putem avea o încredere deplină că și în această chestiune se va constata un acord desăvârșit ca și întotdeauna.

„Vizita d-lui Tătărescu la Praga, conferința Micii Înțelegeri la Belgrad și vizita președintelui Cehoslovaciei în Iugoslavia, sunt cele trei răspunsuri categorice la intrigile imperialiste, care nu dăunează numai Europei centrale, ci și Europei întregi. Aceste trei manifestări ale Micii Înțelegeri sunt tot atâtea caracteristici ale spiritului constructiv, care însuflețește acest organism“.

PRAVO LIDU, oficiosul Partidului Socialist, constată de asemenea că vizita d-lui Tătărescu confirmă încă odată tăria Micii Înțelegeri, tărie care va fi în scurt timp manifestată și la Belgrad, cu ocazia vizitei președintelui Beneș.

„Prezența d-lui Tătărescu răstoarnă prin ea însăși toate svonorile ridicole despre o slăbire a Micii Înțelegeri. Oproblemă a Micii Înțelegeri, așa cum încearcă să o prezinte propaganda interesată, nu există“.

Presă iugoslavă.

VREME și POLITICA din Belgrad, cu data de 22 Martie, publică o corespondență telefonică din București, în care anunță sosirea la Praga a d-lui Tătărescu,

primul-ministru al României, „care va avea însemnate întrevederi atât cu conducătorii politici ai Cehoslovaciei și în special cu conducătorii industriei militare.

„D-sa va vizita ceel mai însemnate fabrici de industrie militară și în special cele dela Pilsen și Brno. Cercurile politice românești, atribue o mare însemnătate acestei vizite a președintelui Consiliului de Miniștri român“.

Presă austriacă.

Sub titlul „O contribuție la consolidarea Europei Centrale“, d-l Veverka, ministru plenipotențiar, publică în NEUES WIENER JOURNAL din 19 Martie, un articol în care se spune:

„Nu începe nicio îndoială că opinia publică cehoslovacă va saluta foarte cordial vizita primului-ministru român în Capitala Cehoslovaciei.

„Precum se știe, din timp în timp au loc conferințe ale miniștrilor de externe ai Micii Înțelegeri. Aceste întrevederi regulate se completează însă — și aceasta este un semn al înțelegerii cât se poate de cordiale dintre Statele Micii Înțelegeri — cu vizite oficiale în afară de cadrul obișnuit care le dă o notă specială. În toamna anului trecut, M. S. Regele Carol al României și Principele de Coroană Mihai, au fost primiți și sărbătoriți în Cehoslovacia cu mare entuziasm. Acum primul-ministru al Statului vecin și prieten, va face, pentru prima dată în această calitate, o vizită oficială la Praga.

„Acest fapt trebuie considerat într'adevăr ca o nouă dovadă a prieteniei cordiale dintre Români și Cehoslovacia, prietenie devenită un punct stabil al politicii europene.

„Asupra cuprinsului convorbirilor pe care le va avea la Praga d-l Tătărescu, se poate spune anticipat că ele vor contribui la consolidarea cooperării politice și economice la care s'a năzuit și care s'a și realizat.

„Nu începe nicio îndoială că iminenta întvedere la Praga a oamenilor de Stat va servi la garantarea și consolidarea păcii, toate acțiunile Micii Înțelegeri fiind călăuzite de ideea de a nu întreprinde niciodată nimic împotriva vreunui Stat, și de a lucra pentru o refacere constructivă și pașnică a Europei centrale. Ni se pare de mare importanță faptul că președintele Consiliului de Miniștri al României, d-l Tătărescu, va avea chiar acum prilejul să se întrețină cu primul-ministru Hodza, inițiatorul proiectului de organizare a Europei centrale.

„In Austria, Stat de mare importanță în regiunea dunăreană, întvederea dela Praga care are loc într'o perioadă de activitate generală în politica externă și de vizite ale oamenilor de Stat, va fi urmărită cu multă atențiune, fiindcă se știe aici că ea este menită să fie o contribuție la opera de consolidare în Europa centrală“.

NEUES WIENER JOURNAL cu data de 19 Martie publică un articol semnat de d-l Alexandru Gurănescu, în care arată că vizita d-lui Tătărescu la Praga, care, documentează din nou fermitatea Micii Înțelegeri, poate fi salutată ca un semn al acordului intern deplin al Micii Înțelegeri.

CĂLĂTORIA D-LUI MINISTRU V. ANTONESCU ÎN TURCIA

Presa turcă.

Toate ziarele din 16 Martie, salută în numeroase articole pe ministrul Afacerilor Străine al României, și scot în evidență importanța conversațiilor ce se vor desfășura cu prilejul acestei vizite, la Ankara.

AKSAM, publică în pagina întâi, împreună cu fotografia d-lui Victor Antonescu, un articol, în care examinează raporturile dintre România și Turcia, și relevă solidaritatea desăvârșită ce domnește în politica internațională a celor două țări.

Ziarele ISTANBOUL, JOURNAL DE L'ORIENT, RÉPUBLIQUE, HABER, SON TELEGRAPH, SON POSTA, precum și toate celelalte ziare, publică lungi reportagii, în care subliniază personalitatea ministrului Afacerilor Străine al României și importanța vizitei sale, menite să afirme încăodată tăria raporturilor dintre România și Turcia.

Toate ziarele cu data de 17 Martie, atât din Ankara, cât și din Istanbul, publică articole de călduroasă prietenie despre România, subliniind solidaritatea strânsă și colaborarea cordială între cele două State.

„Situția României, atât din punct de vedere al politicii interne, cât și din punct de vedere al politicii externe constituie una din temelile esențiale ale păcii în Balcani și în Europa Centrală, serie ULUS. Administrația energetică și orânduită a d-lui Tătărescu a știut să triumfe asupra tuturor dificultăților, ferind politica națională a României de efectele dăunătoare ale oricăror influențe, altele decât interesele românești.

„România, cu populația ei, care se apropie de 20 de milioane, reprezentând în această parte a Europei, progresul Occidentului, din punct de vedere al culturii și al lucrărilor publice, această României bogată și puternică este necesară Balcanilor și Societății Națiunilor.

„După cum suntem legați prin amintiri istorice de această națiune amică, tot astfel recunoaștem că realitățile și necesitățile timpurilor moderne ne dictează unora și altora să ne apropiem mereu, mai mult. Noi, ca și România, nu cerem decât să fim lăsați a ne consacra făuririi fericii noastre naționale, în pace și liniște, salvării libertăților noastre, respingând orice idee de agresiune. Această comunitate de aspirațiuni este aceeași și pentru ceilalți aliați ai noștri balcanici. Istoria Peninsulei Balcanice, atunci când se va ocupa de conducătorii răspunzători ai generației noastre, care au știut să-i creeze un nou destin, se va opri cu atenție deosebită asupra numelor G. Tătărescu și Victor Antonescu“.

Ziarul își exprimă bucuria pe care o resimte națiunea turcă, de a putea saluta la Ankara pe d-l Victor Antonescu.

Schițând activitatea ministrului Afacerilor Străine al României, ULUS, subliniază că el a consacrat „influența pe care i-o dau funcțiunile sale, cum și înaltele sale merite personale, pentru a întări amicitățile și alianțele României

„Colaborarea leală și rodnică pe care d-l Victor Antonescu, ca ministru al Afacerilor Străine, a adus-o în guvernul d-lui Tătărescu, a fost unul din elementele esențiale ale succesului acestei guvernări. Noi, care lucrăm pentru triumful ideii de independență a Balcanilor, ne vom aminti totdeauna cu recunoștință de servi-

ciile mari pe care oaspetele nostru de astăzi și șeful guvernului român le-au adus cauzei Înțelegerii Balcanice.

„Facem urarea ca oaspetele nostru să ia cu sine o amintire plăcută din vizita pe care o face la Ankara“.

Toate ziarele din 18 Martie, continuă să publice numeroase articole și fotografii cu prilejul vizitei ministrului de externe al României.

Ziarul KURUN subliniază: „Vizita a avut drept scop să strângă și mai mult legăturile de prietenie ce există între cele două țări“, și relevă locul important pe care d-l Victor Antonescu îl ocupă în politica României.

„Această vizită înseamnă că ideia Înțelegerii Balcanice nu este nici decum întemeiată pe politica personală a unuia sau altuia din oamenii de Stat, dar că ea constituie politica fundamentală și națională a României, politică ce nu a fost în niciun fel atinsă prin remanierea guvernului român.

„Înțelegerea Balcanică, care constituie fundamentul comun al politicii externe a țărilor balcanice, s'a întărit din zi în zi. Este un titlu de glorie pentru cei ce fac parte din această Înțelegere că au drept scop esențial să contribuie la menținerea păcii mondiale“.

LA RÉPUBLIQUE, în legătură cu vizita d-lui ministru Antonescu la Ankara, scrie în concluzie editorialul său:

„Vizita la Ankara a d-lui Victor Antonescu, este o manifestație sinceră a acestei prietenii solide; ea dovedește, încă odată mai mult că cele două țări vor merge în totdeauna mână în mână, fapt care va mai consolida pactul balcanic. Este incontestabil că în aceste zile turburi ale politicii internaționale, o manifestație de acest fel este de prețuit. De aceea opinia publică turcă resimte o mare bucurie primind pe eminentul său oaspe, d-l Antonescu“.

Afirmarea prieteniei loiale dintre România și Turcia și numeroase articole închinată României, caracterizează toată presa turcă din 18 Martie.

„Forța prieteniei turco-române, este trainică, serie oficiosul CUMHURIET.

„Vizita la Ankara a d-lui Victor Antonescu, este o manifestație sinceră a acestei prietenii solide. Ea dovedește odată mai mult că cele două țări vor merge totdeauna mână în mână, consolidând tot mai mult pactul balcanic.

„Este incontestabil că în aceste zile turburi ale politicii internaționale, o manifestație de această natură are prețul ei. Iată de ce opinia publică turcă încearcă o mare bucurie, primind pe eminentul oaspete care este d-l Victor Antonescu“.

Ziarul SUN-POSTA scrie următoarele:

Niciun conflict nu desparte actualmente Turcia de România, țări care au știut să lichideze de mai bine de o jumătate de secol toate chestiunile pendinte, și mai mult încă, au reușit să-și stabilească o unitate de interes. Această politică de înțelegere, care a avut drept rezultat să dea Statelor balcanice puțința de a avea totdeauna o politică proprie fiecăruia dintre ele și o politică comună tuturor, salvându-le dela situația de a merge la remorca vreunuia dintre celelalte puteri, demonstrează perfectă comunitate de interese ce există între ele“.

După ce menționează că Turcia n'a uitat nicio clipă cuvintele rostite în numele României în cursul conferinței dela Montreux, când s'a arătat că „dacă Strămtorile sunt inima însăși a Turciei, ele sunt plămâni României“, SUN-POSTA adaugă:

„România lăsând Turciei salvagardarea plămânilor săi, a dovedit în mod strălucit câtă încredere are în prietenia noastră și cât de mult se bizue pe lealitatea noastră. Timpul îi va dovedi că nu s'a înșelat. Cu aceste sentimente salutăm prezența în Capitala noastră a ministrului de Afaceri Străine al națiunii amice“.

„România, unul din marile State din Balcani, este printre elementele cele mai puternice ale sistemului de State din Europa Centrală, din Balcani și din Sud-Estul Europei, scrie HABER

„Linia politică a României este trasată ținând seamă în mare măsură de prietenia turcă și rezervând o parte importantă acestei prietenii.

Ziarul roagă pe d-l Victor Antonescu să fie încredințat că prietenia dintre cele două țări sporește pe zi ce trece.

LE JOURNAL d'ORIENT, scrie:

„D-l Antonescu, luând conducerea Afacerilor Străine, nu s'a abătut nici de cum, atât în politica europeană, cât și în cadrul Înțelegerii Balcanice, dela politica tradițională a României. D-l Antonescu era de altfel de mulți ani așezat la posturi de observație dintre cele mai importante. Venind la conducerea politicii externe a României, el a continuat o politică ale cărei taine le cunoștea de mult. D-sa a venit acum în Turcia pentru a cunoaște mai de aproape pe conducătorii noștri. D-l Antonescu va putea citi pe chipurile lor cât de simplu este idealul nostru: pace și lealitate“.

Ziarul TAN, arătând că în deobște se atribuie un scop speciale călătoriei oamenilor de Stat, relevă că niciun scop particular nu s'ar putea căuta în vizitele pe care le fac oamenii de Stat balcanici în țările balcanice. Aceste călătorii trebuie considerate ca o necesitate ce rezultă din dezvoltarea normală a organizației balcanice.

„Europa, scrie ziarul, trece prin una din crizele cele mai grave. Pacea europeană are nevoie de întăriri solide, și una din cele mai efective este cea din Balcani. Fiecare pas către consolidarea Înțelegerii Balcanice, constituie o contribuție reală pentru pacea europeană. În consecință, vizita d-lui Victor Antonescu, trebuie să fie primită ca o manifestație prețioasă pentru pace, dând prilej să se pună în relief prietenia sinceră care există între Turcia și România“.

Ziarul ULUS publică o pagină întreagă consacrată României, dezvoltării ei culturale și economice, literaturii și artei românești, precum și turismului în România.

Toate ziarele turcești din 19 Martie, publică următoarele declarații făcute de d. Victor Antonescu, ministrul Afacerilor Străine al României:

„Călătoria mea la Ankara, se încadrează în seria de vizite pe care le-am făcut în aceste ultime luni pentru a prezenta, în calitate de ministru al Afacerilor Străine al României, omagiile mele respectuoase șefilor Statelor amice și aliata și pentru a lua contact cu membrii guvernelor lor.

„Mă consider foarte fericit de a fi putut să cunosc pe marele om de Stat, care prezidează la destinele Turciei. Admirației pe care o simțeam de departe pentru opera sa, i s'a adăugat acum admirația pe care am încercat-o

cunoscându-l de aproape și auzindu-l exprimând, cu o înălțime de vedere și cu o claritate caracteristică, toate datele marilor probleme ale ceasului de față.

„Am fost de asemenea foarte fericit să cunosc pe eminentul d-stră președinte al consiliului. Convorbirile pe care le-am avut cu el și cu prietenul meu Rustu Arras, — cu care am reluat aici colaborarea noastră dela Geneva și Atena —, s'au desfășurat într'o atmosferă de sinceră cordialitate și de deplină comprehensiune mutuală. Am constatat perfectă noastră înțelegere cu privire la toate chestiunile care se pun, și am afirmat voința noastră de a strânge și mai mult legăturile care ne unesc, continuând eforturile noastre pentru a face tot mai rodnică opera Înțelegerii Balcanice.

„Vizita mea a fost prea scurtă pentru a putea cunoaște mai de aproape frumoasa d-vastră țară, dar cea mai scumpă ședere îngăduie totuși să se remarcă și să se admire opera grandioasă realizată de strălucitul Dv. șef de Stat, sprijinit de colaboratori la înălțimea acestei nobile misiuni.

„Ankara este simbolul acestei reușite. Răsărită în câțiva ani, acolo unde nu exista nimic, și întrunind cele mai noi realizări ale civilizației și ale progresului, ea depășește basmele cele mai îndrăznețe ale orientului, pentru a afirma în fața lumii întregi ce este în stare să facă voința unui om mare, devotamentul lui pentru popor, și hotărârea sa nesdruncinată de a triumfa.

„Ankara ne oferă imaginea acestui dinamism creator, care însuflește Turcia modernă, și după ce am cunoscut-o plec spre București, plin de admirație pentru marea națiune amică și plin de încredere în viitorul alianței noastre, clement de ordine și de pace“.

Presa turcă din 20 Martie a publicat următorul comunicat oficial asupra întrevederilor pe care d. ministru Victor Antonescu le-a avut cu oamenii de Stat ai Turciei:

„În cursul vizitei sale la Ankara, Excelența Sa d. Victor Antonescu, a fost primit de președintele Republicei, d. Kemal Ataturk, și a avut lungi și amicale conversațiuni cu președintele consiliului, d. Inmet Inonu, și cu ministrul Afacerilor Străine, d. Tefvik Rustu Aras, în cursul cărora s'a procedat la un examen amplu și amănunțit al situației internaționale actuale, cum și a mijloacelor grabnice de a pune în practică deciziunile luate la Atena cu ocazia ultimei sesiuni a consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice. Oamenii de Stat ai celor două țări aliata au avut prilejul să constate cu satisfacție, că, o perfectă identitate de vederi există între ei, cu privire la toate chestiunile care au făcut obiectul conversațiilor lor.

„Abordând apoi chestiunile care interesează direct România și Turcia, d-nii: Ismet Inonu, Rustu Aras și Victor Antonescu, au acordat o atenție deosebită relațiilor economice dintre cele două țări prietene, pe care ei doresc să le vadă dezvoltându-se, și au decis că o delegație economică, va merge foarte curând la București, pentru a se pune în contact cu cercurile competente române, în vederea stabilirii bazelor unui nou acord comercial. În așteptarea încheierii acestui acord, s'a hotărât ca cele două guverne să-și acorde reciproc înlesniri speciale, în vederea măririi volumului schimburilor.

„Afară de aceasta, în vederea întăririi relațiilor culturale între cele două țări prietene și aliata, s'a convenit să se procedeze la schimburi de studenți și de profesori, și să se creeze catedre de cursuri facultative de limbile turcă și română la universitățile respective“.

LA RÉPUBLIQUE din 20 Martie, analizează sensul cuvintelor rostite de Ataturk cu prilejul recepțiunii d-lui V. Antonescu, la palatul Ministerului Afacerilor Străine

din Ankara, reproducând diverse citate și încheind cu această constatare: „Turcia, România și amicii lor sunt puternici și pot examina evenimentele în toată liniștea. Națiunile însă nu trebuie să uite îndatoririle care rezultă din comunitatea umană“.

Presa greacă

Asupra vizitei d-lui ministru Victor Antonescu la Ankara toate ziarele elene au publicat numeroase corespondențe particulare și toate relatările agențiilor telegrafice.

„Ziarul „ETHNOS“ a arătat, după „POLITIKA“ din Belgrad, că cercurile politice române atribuie deosebită însemnătate acestei vizite sortită să dovedească că legăturile turco-române, atât în cadrul Înțelegerii Balcanice cât și în acela al Societății Națiunilor pot fi luate ca pildă pentru celelalte națiuni.

„ELEFTERON VIMA“, într'o telegramă din București, afirmă de asemenea că cercurile politice române atribuie o însemnătate cu totul deosebită vizitei în Turcia a ministrului român al afacerilor străine, subliniind necesitatea unei cât mai strânse legături a României cu Turcia în Marea Neagră, legătură care poate constitui fortăreața cea mai sigură pentru pace dacă statele Mării Negre s'ar hotărî să aplice între ele o politică de înțelegere“.

Relatând, în telegrame ale corespondenților lor dela Istanbul, primirea făcută la Ankara d-lui Victor Antonescu, ziarele „ELEFTERON VIMA“ și „ATHINAIKA NEA“, arată că „cercurile oficiale din Ankara socotesc vizita d-lui Antonescu ca având motive de pură curtoazie, în vreme ce cercurile politice și cele de presă nu-i ascund însemnătatea, dat fiind că ministrul român al afacerilor străine are importanțe convorbiri cu Kemal Atatürk și cu diriguitorii dela Ankara“.

Cotidianul „LE PROGRES“ din Salonique, cu data de 19 Martie, primește dela corespondentul său din Istanbul următoarele:

„Toată presa turcească consacră, azi, vizitei d-lui Antonescu în Turcia, lungi articole, punând în relief legăturile care unesc toate țările înțelegerii balcanice.

Apoi reproduce din editorialul ziarului TAN următoarele:

„Am uzat de cuvântul „oaspete“ față de prețioșii noștri prieteni. Trebuie să spună imediat că acest termen nu e absolut propriu. Fiecare balcanic este la dânsul acasă în altă țară balcanică.

„Nu ne îndoim că oamenii de Stat români vor resimți de sigur, în plin, această impresie la noi.....

„Călătoria d-lui Antonescu la Ankara poate fi interpretată ca cea mai bună manifestație de pace. Subiectul pe care-l vor trata miniștrii noștri de externe va fi desigur întărirea păcii, creșterea legăturilor economice, precum și apropierea specială dintre cele două țări“.

Presa iugoslavă.

Ziarele iugoslave din 16 Martie, anunță plecarea la Ankara în vizită oficială a d-lui Victor Antonescu, ministrul de afaceri străine al României.

In legătură cu această vizită, POLITIKA publică un articol al corespondentului său particular din București, în care arată marca importanță pe care o îmbracă această vizită, doveditoare a strânsei colaborări dintre România și Turcia, cu atât mai mult cu cât cele două țări și-au manifestat în mai multe rânduri sincera lor dorință de a strânge și mai mult relațiile care le leagă“.

Ziarul SAMUPRAVA din 18 Martie se ocupă pe larg într'un articol de vizita d-lui ministru Victor Antonescu la Ankara.

„Prin această vizită oficială, scrie ziarul, care nu este numai un act de curtoazie, ci și un act de amicitie și o luare de contact foarte folositoare, d-l Antonescu a deschis seria vizitelor oficiale anunțate pentru primăvara aceasta.

„Suntem convinși că d. Antonescu va găsi la Ankara acea atmosferă de cordialitate care caracterizează toate recepțiile prietenești din sânul Înțelegerii Balcanice.

„In adevăr, mai ales călătorind, mergând prin țările amice, simțim că Înțelegerea Balcanică nu este numai o creațiune diplomatică, ci o emanație a voinței celor patru popoare“.

Articolul expune apoi „progresele realizate de Republica turcă și minunatele creațiuni ale președintelui Kemal Atatürk. In fața unui asemenea spectacol de vitalitate, ordine și armonie, încheie SAMUPRAVA, oaspetele prieten nu poate decât să se bucure din tot adâncul inimii sale“.

Presa bulgară.

Sub Titlul „Călătoria d-lui Victor Antonescu la Ankara“, ziarul SLOVO din 16 Martie, scrie între altele:

„După război relațiunile dintre România și Turcia au fost în totdeauna corecte, iar în ultimul timp, prin Înțelegerea Balcanică, au devenit chiar aliate. Dar dacă interesele celor două State coincid, în ce privește menținerea păcii în Balcani, ele se deosebesc în mod radical, în ce privește influența lor în Marea Neagră și mai ales în modul utilizării cheiei sale Dardanelele.

Este mai mult ca sigur că o mare parte din convorbirile ce vor avea loc între cei doi miniștri balcanici, se vor referi la detaliile asupra aplicării hotărârilor dela Montreux. Politica externă a României este foarte precaută și prevăzătoare, de aceea nu e de mirare dacă ea va încerca acum la Ankara, să mai adauge o reasigurare la cele existente până acum“.

Ziarul UTRO din Sofia, cu data de 20 Martie, publică sub titlul „Vizita d-lui Antonescu la Ankara“, un lung articol de fond, în care scrie că: „dat fiind interesele României în Marea Neagră, vizita d-lui ministru Antonescu are o foarte mare însemnătate.

„Această vizită a fost proiectată de mult, încă după conferința dela Montreux, care a creat un nou regim al Strâmtoarelor, prin care trec nouă zecimi din exportul României“.

După ce reproduce comentariile ziarelor CURENTUL și ADEVERUL, ziarul adaugă:

„Comentariile celor două organe ale presei române, ce se restrâng la cadrul declarației, d. Antonescu, din 12 Februarie, evidențiază marea însemnătate a vizitei ministrului de externe român la Ankara, deoarece ea va putea lumina, precum ar fi și firesc, raporturile turco-române. Intr'adevăr, situația geografică, precum și geopolitica sunt factorii ce dictează curtoazie și cordialitate, cu care va fi pătrunsă de sigur vizita la Ankara a conducătorului politicii externe românești“.

Presa austriacă.

In numărul din 18 Martie, REICHSPPOST scrie într'o corespondență din București:

„Cercurile politice privesc ca satisfăcătoare rezultatele convorbirilor dela Ankara, ale d-lui ministru Antonescu.

„In ce privește conținutul convorbirilor, se crede că ele au servit unei întăriri a bazei generale a politicii balcanice, adică întăririi ideii, că politica Statelor pactului balcanic trebuie să-și caute scopul principal numai în faptul să servească pacificării stărilor în Balcani.

„După știrile primite, s'a discutat și situația din Ba-

zinul Mediteranean. S'au făcut referiri atât la luarea de contact turco-iugoslavă cât și la apropierea italo-iugoslavă, precum și la efectele care ar putea rezulta din aceasta, cu privire la poziția Turciei în Balcani și politica balcanică în general. Și această parte a convorbirilor este privită ca satisfăcătoare de cercurile politice de aci“.

MICA ÎNȚELEGERE ȘI ÎNȚELEGEREA BALCANICĂ

Presa engleză.

GREAT BRITAIN & THE EAST din 11 Martie, se ocupă de situația politică din Balcani, în raport cu „unitatea economică și influența fascismului“. Constată că în urma pactului bulgaro-iugoslav de amicitie eternă se observă o nouă mișcare către o colaborare economică între cele două State. Mai mult încă, face o legătură între aceste raporturi amicale și viitoarea întrunire a Consiliului economic al Pactului balcanic dela Atena, când crede că se vor face încercări de a coordona lucrările acestui Consiliu cu acelea ale Consiliului Economic permanent al Micii Înțelegeri.

Autorul își documentează opiniile exprimate prin declarațiile făcute de d-l Stoiadinovici în Parlamentul iugoslav, la 4 Martie, cu ocazia discuției la buget.

Trecând la ideea următoare arată că atât în Iugoslavia cât și în România se fac eforturi pentru a stăvili întinderea mișcărilor extremiste.

Presa franceză.

LE PETIT PARISIEN din 14 Martie publică un articol al corespondentului său particular din Belgrad, în care acesta crede a ști că, cu ocazia viitorului Consiliu al Micii Înțelegeri, se vor studia modificările ce trebuiesc aduse pactului constitutiv al acestei grupări, ale cărui raporturi cu Roma vor fi reglementate.

„Această sesiune este așteptată cu un interes foarte viu, căci se lasă a se înțelege că cei trei miniștri vor avea de studiat proiectul deja luat în considerație la întrunirea dela Bratislava, privitor la unele modificări de adus pactului constitutiv al Micii Înțelegeri.

„La aceste modificări a făcut aluzie d-l Krofta, într'una din recentele sale expuneri, iar din partea iugoslavă, se subliniază că nu poate fi vorba decât de unele adaptări, devenite necesare“.

Presa elvețiană.

LA TRIBUNE DES NATIONS din 11 Martie, ocupându-se de situația Statelor din Europa centrală, se întreabă: „care este poziția Statelor Micii Înțelegeri în ansamblul situației internaționale?“.

„Două discursuri, scrie *LA TRIBUNE DES NATIONS*, ne permit s'o precizăm. Acela pronunțat de către d-l Krofta și acela al d-lui Stoiadinovici.

„Putem adăuga că, grație formidabilei reînarmări britanice, ezitățile pe care le regretam în politica Statelor Micii Înțelegeri pe de o parte și aceea a Statelor balcanice, pe de altă parte, au dispărut din fericeire, cel puțin pentru moment.

„In orice caz, cu tot succesul pe care l-a avut în ultimul timp diplomația germană în acele regiuni, raporturile comerciale și politice se ameliorează între Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică și Europa“.

Același ziar ocupându-se de legăturile economice dintre țările Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice, scrie:

„In timp ce aveau loc la Atena ședințele Consiliului Înțelegerii Balcanice, o altă conferință internațională, ședința Consiliului economic al Micii Înțelegeri se ținea la Dubrovnic.

„Țările făcând parte din acest bloc de 70 milioane de suflete se străduiesc de mult să dea alianței lor politice baze economice pe care s'ar putea sprijini ea pe fundamente.

„Schimburile de mărfuri sunt continue între cele 5 țări ale sistemului care se articulează axei Iugoslavia-România.

„Conferința dela Dubrovnic a luat act de cooperarea Cehoslovaciei, a României și a Iugoslaviei în toate domeniile“.

Presa greacă.

ELEFTERON VIMA din 10 Martie își consacră articolul de fond apropiatei întruniri la Atena a consiliului economic al Înțelegerii Balcanice.

Ziarul arată că acest organism al Înțelegerii Balcanice va avea de examinat și desigur de aprobat lucrările înfăptuite de diferitele comisiuni de experti cu prilejul sesiunii ținută la Bled.

„Este vorba, adaugă *ELEFTERON VIMA*, de chestiuni în legătură cu turismul, cu marina comercială, cu comunicațiile feroviare și cu cele poștale, tot atâtea probleme care privesc de aproape dezvoltarea cooperăției celor patru țări aliate în domeniul economic“.

LE MESSENGER D'ATHÈNE publică în legătură cu expozeul d-lui Stoiadinovici, următoarele despre politica externă a Iugoslaviei:

„Marile linii ale acestui expozeu reamintesc acelea din discursul rostit de d-l Stoiadinovici, o lună înainte la Comisia finanțelor. Politica Iugoslaviei, aplicată cu hotărâre, nu prezintă într'adevăr, nici sacade, nici șovăeli. Ea se dezvoltă logic, natural în calea indicată acestei țări, printr'o situație geografică care privește în același timp Balcanii, centrul Europei, Mediterana și îi impune de a participa simultan la Mica Înțelegere și la Înțelegerea Balcanică.

„Intr'un timp, nu prea îndepărtat, această poziție crease în jurul Iugoslaviei un cerc de primejdii. De-a lungul fruntariilor sale nu există decât două sectoare unde se simțea în securitate apărută de amicitii leale; partea despre Grecia și partea dinspre România.

„Astăzi situația este cu totul schimbată. Iugoslavia a lichidat greutățile cu Bulgaria, semnând cu aceasta un pact de amicitie, de partea Italiei a ajuns la o înțelegere care nu exclude rezolvarea pe cale pașnică a problemelor Adriatice. Președintele Consiliului iugoslav a enumerat aceste fapte pozitive nu fără mulțumire. Toate țările care întrețin legături strânse cu Iugoslavia se aso-

ciază acestei satisfacțiuni legitime, căci în definitiv, forța unuia din membrii Înțelegerii Balcanice este un ajutor prețios pentru celelalte, în opera comună care consistă de a apăra Peninsula Balcanică contra oricărui pericol extern“.

Presa iugoslavă.

L'ECHO DE BELGRADE, sub titlul „Balcanii popoarelor balcanice“, reproduce introducerea pe care istoricul francez Edouard Briault, autorul „Chestiunii Orientului dela originile sale până azi“, a scris-o pentru „Bibliografia Balcanică 1936“, pe care o conduce, la Paris“, d-l Léon Savadjian

Această introducere termină astfel:

„De aci înainte, unitatea balcanică nu mai e o vorbă goală sau o simplă formulă, ci o realitate care acționează.

„Micile greutăți se estompează în fața marelui ideal de pace, de progres și de strânsă colaborare care animă popoarele Peninsulei, atât pe planul balcanic cât și pe fârîmul preocupărilor internaționale. Având aceleași interese politice, popoarele balcanice se completează economic și pot trăi și prospera fără a fi tributare străinătății. Ele oferă azi toate condițiile pentru o liberă și fericită dezvoltare în demnitate și securitate“.

Presa bulgară.

In numărul din 11 Martie, LA PAROLE BULGARE publică un tablou al schimburilor comerciale dintre Statele Balcanice, apoi scrie:

„Credem că în ciuda structurii lor economice simi-

lare, Statele Balcanice pot și trebuie să plănuiască o intensificare a schimburilor lor comerciale mutuale. Oameni de afaceri și guvernele țărilor interesate trebuie să-și ia ca țintă principală și imediată suprimarea tuturor obstacolelor care până acum au împiedecat comerțul interbalcanic. Marea familie a popoarelor balcanice, care a realizat deja apropierea lor politică, trebuie să întărească și pozițiile lor economice, pentru cooperarea leală și permanentă“.

Presa austriacă.

NEUE FREIE PRESSE, cu data de 21 Martie, scrie într'o corespondență din Belgrad, cu privire la deschiderea conferinței economice a Înțelegerii Balcanice dela Atena:

„Înțelegerea Balcanică a adus o reglementare a problemelor politice, dar n'a adus o reglementare a raporturilor economice dintre cele patru State balcanice. Comunicăția economică este minimală, din cauză că aceste State au aceeași structură economică și socială. Recunoscându-se că o cooperare politică trebuie să fie cimentată printr'o cooperare economică, Statele balcanice se străduiesc acum să învioreze comunicăția economică. Acestui scop servesc conferințele anuale ale consiliului economic al Înțelegerii Balcanice. Cu toate că aceste conferințe n'au avut totdeauna rezultate însemnate, totuși li se cuvine o mare importanță, fiindcă ele pregătesc crearea unui teritoriu economic unitar în Balcani“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CONVORBIRILE AUSTRO-UNGARE DELA BUDAPESTA

Presa austriacă.

NEUES WIENER JOURNAL din 18 Martie, sub titlul: „Amiciția politică a Austriei cu Ungaria“, publică un articol semnat de vice-cancelarul Eduard von Baar-Baarenfils, ministru plenipotențiar al Austriei la Budapesta, în care se ocupă de vizita d-lui Schuschnigg, la Budapesta, arătând că „actuala vizită a d-lui Schuschnigg cadrează cu obiceiul citatelor protocolului dela Roma ca conducătorii politicii să se întrunească pentru un schimb de idei“.

In continuare accentuează raporturile culturale strânse dintre Ungaria și Austria.

REICHPOST, cu data de 18 Martie, publică un articol de d. Ludovic von Rudnay, ministru plenipotențiar al Ungariei, în care subliniază că vizita d-lui Schuschnigg, este o întărire a politicii urmărită până acum de cele două State.

NEUE FREIE PRESSE, cu data de 18 Martie, scrie cu privire la vizita d-lui Schuschnigg la Budapesta:

„In curând d. Schuschnigg, va pleca și în Italia. Ambele călătorii dovedesc eficacitatea intensă a protocolurilor dela Roma. Reese clar, că Austria este decisă să mențină consecvent politica ei externă, că continuă cu perseverență drumul convențiilor dela Roma și din Iulie“.

NEUES WIENER TAGBLATT din 19 Martie declară că drumul politicii externe este clar desemnat prin cele două drumuri pe care le-a ales d. Schuschnigg, pentru vizitele sale politice. Ele duc la Budapesta și la Roma.

In numărul din 20 Martie NEUES WIENER JOURNAL publică un articol de d-l Dominic Festetics, deputat, în care se ocupă de rezultatul vizitei d-lui Schuschnigg la Budapesta. Intre altele scrie:

„Vizita n'a fost o senzație politică pentru Ungaria. Ea a fost o bucurie profundă și sinceră, o bucurie pe care o resimți numai atunci când primești vizita unui aliat și tovarăș de drum“.

In numărul din 20 Martie, NEUE FREIE PRESSE scrie:

„Vizita d-lui Schuschnigg la Budapesta s'a produs sub un semn de mare cordialitate, având chiar un aspect familiar. Acest fapt ar putea fi desemnat chiar ca ceva dela sine înțeles, fiindcă raporturile celor două State vecine sunt cât se poate de strânse și amicale“.

In ce privește raporturile Austriei cu Statele vecine, ziarul nu vede obstacole în drumul spre o politică de vecinătate intensificată. „Nimic nu turbură aprofundarea sistematică a raporturilor cu vecinii și cu Apusul“.

Presa maghiară.

In numărul din 18 Martie PESTER LILOYD publică un articol în care declară în legătură cu vizita d-lui Schuschnigg la Budapesta, că amiciția care unește cele două popoare formează o parte organică a activității politice a Ungariei.

BUDAPESTY HIRLAP din 20 Martie publică comunicatul oficial dat în urma vizitei cancelarului Schuschnigg la Budapesta, comunicat prin care se accentuează atașamentul ambelor țări la pactele de la Roma și soli-

duritatea dintre toți semnatarii acestor pacte; deci și Italia.

Ziarul consacră editorialul său tot acestei vizite. Din conținutul lui interesează felul cum interpretează comunicatul oficial spunând:

„Și din acea parte a comunicatului care precizează perfectul acord dintre bărbații de stat austriaci și maghiari în ce privește crearea de raporturi corecte cu vecinii, reiese puterea constructivă încercată a pactului de la Roma.

„Este însă neîndoielnic că crearea acestor raporturi dorite are anumite condițiuni prealabile. Sunt în general cunoscute aceste condițiuni de politică reală și dacă din cealaltă parte se documentează bunăvoința similară pentru crearea raporturilor corecte, — prin satisfacerea acelor condițiuni prealabile. — atunci aceste raporturi dorite se vor și realiza. Că doar precum spune și comunicatul oficial aceste raporturi corecte sunt în interesul tuturor statelor dunărene și cu bunăvoința corespunzătoare a tuturor interesaiților, treptat se și pot realiza“.

In legătură cu vizita cancelarului Schuschnigg, PETER LLOYD, într'un articol de fond scrie:

„Rezultatul concret și cel mai important al întrevederii este, după părerea concordantă a tuturor participanților, că protocolurile dela Roma și spiritul lor continuă să ființeze fără nicio schimbare.

„Un alt rezultat important este că oamenii de stat unguri, și austriaci au aceleași vederi asupra necesității de a se ajunge la raporturi corecte cu statele vecine.

„Totuși crearea unor astfel de raporturi foarte de dorit depinde de anumite condițiuni prealabile. Aceste condițiuni realiste sunt în general cunoscute.

„Dacă și din cealaltă parte, dându-se satisfacție acestor condițiuni prealabile, se manifestă aceeași dispoziție crearea unor relații corecte între Ungaria și vecinii săi va fi realizabilă.

„După părerea Ungariei, împărtășită pe deplin de Austria, o apropiere cu adevărat rodnică nu se poate întemeia decât pe bună voință reciprocă a părților bucurându-se de aceleași drepturi“.

Presa franceză.

„ECHO DE PARIS“ din 20 Martie, sub semnătura d-lui Pertinax, comentează în termenii următori recenta vizită a cancelarului Schuschnigg la Budapesta:

„D. von Schuschnigg știe prea bine că ora nu a sunat încă pentru Germania de a accepta riserurile unui război pentru Austria și că singurul instrument la care poate recurge este național socialismul austriac. Totuși pentru a rezista presiunii statului totalitar de la nord-vest, Austria are nevoie de asociați. Într'un moment în care Italia se sustrage, privirile Austriei se îndreaptă spre Cehoslovacia și spre Ungaria.

„Este probabil ca în convorbirile pe care le-a avut cu d. Daranyi, președintele Consiliului de miniștri ungar, cancelarul a încercat să convingă pe interlocutorul său că independența Ungariei este strâns legată de aceea a Austriei și a Cehoslovaciei și că în plus guvernul ungar este cel mai calificat pentru a readuce pe d. Mussolini la proiectul de odinioară al protectoratului dunărean pe care l'a părăsit cu atâta ușurință pentru a putea coopera mai complet cu Berlinul. Ne îndoim de reușita misiunii cancelarului. Oligarhia care guvernează Ungaria își bazează toate speranțele de revizuire ale tratatelor pe ideea de revanșă germană. Este totuși posibil ca simțul de conservare, care se împotrivesc complicității cu Germania, să triumfe până la urmă, ceea ce ar avea ca urmare o apropiere a Ungariei de Praga, București și Belgrad“.

LA RÉPUBLIQUE din 20 Martie scrie în legătură cu rezultatele vizitei d-lui von Schuschnigg la Budapesta:

„Comunicatele oficiale sublinează că convorbirile s'au desfășurat în cadrul protocolurilor dela Roma din 1934, care cum se știe leagă din punct de vedere diplomatic Austria, Ungaria și Italia. Reafirmarea acestei politici înscamnă că Italia nu se dezinteresează de Dunăre, cum s'a crezut în ultimul timp.

„In ce privește Franța, ea trebuie să stimuleze toate eforturile făcute de națiunile Europei Centrale, pentru salvagardarea independenței lor“.

LE TEMPS, din 21 Martie, consacrand editorialului său vizitei pe care d-l Schuschnigg a făcut-o la Budapesta, constată că aceasta s'a desfășurat într'o atmosferă dintre cele mai cordiale. Ziarul parizian crede a ști că „convorbirile omului de Stat cu d-l Daranyi, președintele de Consiliu și cu d-l de Kanya, ministrul Afacerilor Străine al Ungariei, n'au avut de scop numai chestiunile care interesează direct relațiile dintre cele două țări, dar și ansamblul problemelor politice, care se pun actualmente în Europa Centrală și de soluția cărora depinde o organizare durabilă a regiunii dunărene.

„Acțiunea paralelă, scrie LE TEMPS, a Austriei și a Ungariei, n'a fost întotdeauna ușoară de stabilit, tendințele Budapestei nefiind absolut aceleași cu cele care prevalează la Viena, în special în ceea ce privește raporturile cu Statele Micii Înțelegerii.

„Știm că maghiarii au arătat adesea în mod foarte neted că ar considera că unele reglementări teritoriale, ca o consecință a unei revizuirii a Tratatului dela Trianon, ar trebui să intervină înainte de orice adevărată cooperare economică cu Statele Micii Înțelegerii.

„Avem impresia că ei nu insistă, pentru moment, asupra acestui punct cu totul delicat și că s'ar arăta dispuși să aibă în vedere, de acord cu Austria, o politică realmente constructivă. Comunicatul publicat la sfârșitul convorbirilor dela Budapesta este destul de semnificativ în această privință“.

Presa sovietică.

Comentând vizita cancelarului Schuschnigg la Budapesta, ISVESTIA din 20 Martie scrie:

„Cererea categorică a Germaniei, susținută de Italia, de a se renunța la restaurarea Habsburgilor, demonstrațiile național-socialiste în timpul vizitei d-lui von Neurath la Viena, descoperirea proiectului de lovitură național-socialistă în Ungaria, toate acestea nu au putut să nu întărească sentimentele de îngrijorare în Austria.

„Dat fiind că începe a se înțelege în Austria, că Roma încetează de a fi un patron sigur și solid atât timp cât ocupată cu acțiunile sale de politică externă, ea trebuie să secundeze Germania, această țară a început să caute garanții suplimentare și mai solide. De aci aluzia și convorbirile privitoare la axa Paris-Praga-Viena, precum și la prelungirea acestei axe până la Budapesta.

„Totuși ar fi prematur să se ia în serios un „revirement“, în politica externă a Austriei, despre care vorbește ziarul „Neuigkeitsweltblatt“, organ foarte apropiat de cancelarul Schuschnigg. Nu este vorba încă de „un revirement“ ci mai de grabă de o tendință.

„In Ungaria de asemeni, cercurile care au o atitudine revizionistă fără rezerve, sunt încă destul de puternice, ceea ce împiedică în mod serios o apropiere de Cehoslovacia. Pe de altă parte este puțin probabil ca în stadiul actual, Roma să meargă până la a ceda de bună voie locul din Ungaria și Austria, altor țări. Iată de ce, în comen-

tarea călătoriei d-lui Schuschnigg la Budapesta și a planurilor desfășurate de anumite cercuri din Austria și Ungaria, trebuie să fim foarte prudenți. Însă tendința însăși care este rezultatul direct al temerii pe care o resimt micile țări în fața activității Germaniei și care poate să aibă drept rezultat obiectiv o întărire a frontului luptei pentru pace, este desigur demnă de atențiune“.

Presa iugoslavă.

Ziarul POLITICA din Belgrad cu data de 19 Martie, ocupându-se de vizita cancelarului Schuschnigg, publică o corespondență telefonică a trimisului său special din Viena, care comentează astfel această vizită:

„Impresia rea ce a lăsat-o atitudinea provocatoare a național-socialiștilor austriaci după vizita doctorului von Neurath la Viena, precum și hotărârea Italiei, care a pus capăt tuturor planurilor austriace privitoare la restaurarea Habsburgilor, au ridicat discuția despre orientarea politicii externe a Austriei și despre posibilitatea de a părăsi direcția politică de astăzi.

„În special această discuție a început să ia forma unor posibilități în momentul când un cotidian austriac, oficiosul cancelarului, a ridicat de asemenea această discuție și a început să se exprime deschis pentru schimbarea directivei politice în sensul unei noi axe, Praga-Viena. În vederea acestei noi posibilități a fost probabil întreprinsă călătoria și vizita celui de al treilea partener: Ungaria“.

După ce relevă, că orice încercare de apropiere între popoarele dunărene a provocat în totdeauna multe comentarii, ziarul scrie în continuare: „De data aceasta discuția s'a ridicat în momentul când Austria este nemulțumită de atitudinea marelui său protector în chestia atât de arzătoare.

„De fapt d-l Schmidt a precizat în expozeul său destul de clar atitudinea Austriei față de noile probleme politice europene.

„D-sa a subliniat succesul colaborării între Statele protocolului român, care prezintă baza reală a politicii austriace.

„În acest sens a decis guvernul austriac să continue politica sa externă și în același timp va căuta să aprofundeze bunele raporturi cu alte State europene.

„Sub această prismă, conchide ziarul, trebuie privită și vizita d-lui Schuschnigg la Budapesta“.

Același ziar cu data de 21 Martie publică sub titlul „Politica Austriei se află într'o situație grea“, publică o altă corespondență din Viena, în care relevă că: „la întrevvederea dela Budapesta au avut loc discuții însuflețite în jurul solidarității între Statele dunărene.

„După afirmațiile oficiale, scopul acestei călătorii a

d-lui Schuschnigg a fost întoarcerea vizitei ce a fost făcută de curând de ministrul Daranyi.

„Vizita acesata însă pare foarte caracteristică, din cauză, că ea a avut loc în momentul unei evidente turburări și îngrijorări a politicii austriace. Desigur că actualul conducător al politicii externe austriace, dată fiind epoca profundelor schimbări politice, a simțit nevoia să ia un contact personal cu conducătorii Statului, de a cărui prietenie leală este pe deplin încredințat.

„Pare foarte interesant faptul că presa oficială a celor două State caută să sublinieze solidaritatea austro-ungară, uitând însă că amândouă țările fac parte din înțelegerea romană și că în preajma vizitei cancelarului austriac la Budapesta, subsecretarul de Stat la externe d-l Guido Schmidt a făcut un expozeu în care a afirmat că Austria rămâne credincioasă liniei sale politice.

„În același timp, se crede că, cele trei momente însemnate în politica internă și externă a Austriei au schimbat condițiile activității politicii actuale.

„Neașteptata fortificare a axei Roma-Berlin și după aceea înarmarea Mării Britanii, a îndemnat ca Austria să caute sprijin în solidaritatea Statelor europene.

„Cu toate acestea Austria nu poate să părăsească sprijinul său de până acuma, pentrucă astfel ar putea fi atinsă însăși existența acestui Stat“.

OBZOR din Zagreb, cu data de 21 Martie, publică dela corespondentul său într'o corespondență din Viena:

„Deși presa de astăzi se abține dela orice comentariu asupra convorbirilor dela Budapesta și se mulțumește numai cu publicarea comunicatului oficial, totuși sunt foarte interesante părerile cercurilor politice asupra acestei întrevederi între Daranyi și Schuschnigg.

„În special este interesant faptul că în comunicat nu se vorbește de loc de Germania, însă se vorbește de protocolul dela Roma.

„De aci se poate deduce că Austria și Ungaria sunt decise să sprijine politica lor pe protocolul roman, care cu toate acestea nu poate să prezinte o ancoră pentru cele două State, însă poate să servească drept busolă.

„În ceea ce privește chestiunea restaurării Habsburgilor și colaborarea cât mai strânsă între Statele dunărene, s'a putut constata că Viena înclină mai mult spre Praga, iar Budapesta spre Belgrad“.

VREME din 20 Martie publică un articol al corespondentului său particular din Viena, arătând că d-l Schuschnigg, care s'a înapoiat aseară la Viena, venind dela Budapesta, nu vor fi ajuns la niciun rezultat concret în urma călătoriei sale.

Același ziar arată că cercurile ungare par să fie puțin dispuse să participe la o politică de colaborare cu Cehoslovacia și consideră că Ungaria nu are să se teamă de nimic din partea Germaniei.

SITUAȚIA DIN AUSTRIA ȘI RAPORTURILE AUSTRO-GERMANE

Presa austriacă.

REICHPOST din 20 Martie, sub titlul „Clarificări...“, publică un articol în care recunoaște că în unele ziare național-socialiste s'au ridicat voci curajoase care au cerut o judecată dreaptă pentru Austria. Dar

ziarul constată că, privind imaginea întreagă a presei național-socialiste, lucrurile s'au înrăutățit.

Cu data de 20 Martie, NEUES WIENER JOURNAL, publică un articol în care arată că pe când Germania se plânge de ziarele austriace de bulevard, Austria este a-

tacată de presa germană oficioasă. Ziarul scrie: „Tactea ziarelor germane conducătoare, cântărește cu atât mai greu, cu cât în Germania nu există și n'are voie să existe o presă austrofilă, care să aibă o atitudine de critică față de național-socialism.

În Austria există, în urma regimului de presă extraordinar de tolerant, numeroase ziare, care critică chestiunile austriace, dar care nu publică niciun rând, care ar putea displăce în Germania.

„Dat fiind situația generală de criză a Europei, care după cum se accentuează mereu din parte germană, reclamă o înțelegere clară între cele două State, germane, nu poate fi admis, să se întindă campania asupra întregului regim de presă, turburându-se astfel o parte importantă a raporturilor austro-germane“.

Cu data de 21 Martie, NEUE FREIE PRESSE scrie:

„În urma remanierii de ieri a cabinetului, rămâne neatinsă politica internă și externă a guvernului. Direcția cursului nu va suferi nicio schimbare. Ținta principală continuă să fie refacerea Austriei, lupta împotriva șomajului și punerea în mișcare a economiei. Atât actualmente, cât și în viitor, guvernul vrea să lucreze pentru pace“.

NEUES WIENER TAGBLATT, din 21 Martie, ocupându-se de demisia ministrului Neustädter-Stürmer și numirea d-lui Skübl, arată că au fost hotărâte numai motive administrative și deci este exclusă orice abatere de la actualul curs de conducere a Statului.

Presa germană.

Ziarele Germane din 18 Martie se ridică împotriva campaniei din ce în ce mai mare de știri „neadevurate“ la care se dedau unele ziare vieneze.

„Este caracteristic, scrie BOERSENZEITUNG, că propaganda evreească de ațâțare ia ca țintă personalități, făcând parte din anturajul imediat al Fuehrerului cancelar. Informația din „Telegraph“ nu este totuși un caz izolat. Se cuvine să se sublinieze că presa evreească din Viena se dedă de mai multe săptămâni la o acțiune de ațâțare sistematică împotriva Germaniei, răspândind neadevărurile cele mai sfruntate.

„Trebuie să se constate totodată, adaugă ziarul, că guvernul austriac, în ciuda protestelor repetate ale Germaniei, nu socotește necesar să intervină, împotriva acestei campanii. Nu s'ar putea cruța acestui guvern vina de a se fi făcut complicele unei acțiuni care nu poate rămâne fără urmări asupra raporturilor austro-germane, lăsând să se desfășoare și favorizând această campanie“.

BERLINER TAGEBLATT subliniază de asemeni faptul că guvernul din Viena, nu se hotărăște să intervină împotriva acestei campanii de defăimare a presei din Viena. „Aceasta, adaugă ziarul, este cu atât mai uimitor cu cât guvernul din Viena, s'a arătat totdeauna foarte sensibil, chiar atunci când ziarele din Germania au publicat numai mici informații obiective cu privire la unele incidente din politica internă a Austriei“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, declară la rândul său că este de neapărată nevoie ca guvernul austriac, să intervină în cele di nurmă și să-și impună autoritatea ziarelor din Viena.

DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ critică cu severitate „campania sistematică a unora dintre ziarele austriace, împotriva Germaniei“.

Ziarele austriace sunt acuzate că pun la îndoială scopurile urmărite de Germania în politica ei externă și aceasta a dus la un răspuns aspru, din partea presei germane. Apoi adaugă:

„Adesea se naște impresia că între limbajul ziarelor din Viena și al celor din Praga aproape că nu mai există nicio deosebire.

„Contrar comunicatului austriac, se poate constata că ziarele austriace, ale căror legături intime cu guvernul sunt cunoscute, participă la această campanie calomnioasă, alături de celelalte ziare“.

Ziarul se plânge apoi că astfel se încalcă „pacea ziaristică“, între cele două state, ceace nu poate decât să îndepărteze Austria de calea care a fost fixată prin acordul din 11 Iulie.

Cele mai multe din ziarele germane din 21 Martie, se abțin de a comenta remaniererea guvernului austriac. Ele publică numai telegrame din partea corespondenților lor speciali, care subliniază în general că ministrul Siguranței, d-l Neustaetder Stuermer, a fost constrâns să demisioneze din cauza simpatiilor sale, pentru național-socialism.

Corespondentul lui VOELKISCHER BEOBACHTER socotește că plecarea d-lui Neustaetder Stuermer nu va determina și retragerea altor membri ai guvernului din Viena, iar corespondentul lui DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG declară:

„Unele impresii culese de cancelarul Schuschnigg la Budapesta au grăbit fără îndoială hotărîrea sa de a schimba pe ministrul Siguranței“.

După ziarul BERLINER LOKALANZZEIGER plecarea ministrului Siguranței deschide în politica internă austriacă o eră nouă despre care nu se poate ști unde va duce.

Presa franceză.

Situația din Austria este subiectul principal al comentariilor presei din 21 Martie.

LE PETIT JOURNAL, făcând o paralelă între călătoria cancelarului Schuschnigg la Budapesta și concedierea ministrului siguranței, d. Neustaetder, scrie:

„Germania mare redevine o primejdie pentru Europa Centrală. De câte ori apare lămurit această primejdie, asistăm la spectacole ciudate: toate țările mici născute din tratate prind teamă, se agită și se consultă. Pentru a-și salva liniștea internă, ele recurg la măsuri serioase, rău cunoscute în străinătate, ca să nu atragă asupra lor învinuirile vreunei din marile puteri. Zilele trecute a fost seos din funcțiune prefectul de poliție din Budapesta, azi, la Viena, ministrul siguranței, socotit ca pan-germanist, este înlocuit. Criza actuală este mai gravă decât cele precedente, iar Germania mai ambițioasă decât oricând, poate vom avea prilejul să asistăm la regruparea micilor State în fața primejdiei, care le este comună“.

LE FIGARO afirmă: „Cancelarul Schuschnigg va conduce el însuși de acum înainte Ministerul Siguranței. Inițiativa sa are oarecum o îndoită semnificație. Ea dovedește că fără a se părăsi speranța unei înțelegeri cu naționalistii austriaci, — menținerea ministrului Gleise Horstenau o arată — conducătorii politici ai Austriei, stau în calea național-socialiștilor și a tuturor celor care, în numele opoziției naționale, urmăresc o politică turbure sau echivocă“.

„Brusca ofensivă a presei germane, scrie la rândul său L'AMI DU PEUPLE, nu este, evident, decât un pretext

al Ministerului de Afaceri Străine al Germaniei, pentru a da guvernului Schuschnigg să înțeleagă cât este de nemulțumit Berlinul de evoluția politicii austriace. Cancelarul Austriei nu pare să fie prea emoționat de aceste manifestări. Lipsindu-se de un ministru care favoriza mișcarea național-socialistă, d. Schuschnigg afirmă independența țării sale. Trebuie să-l felicităm cu atât mai mult cu cât el își riscă viața și știe aceasta“.

Presă engleză.

MORNING POST din 22 Martie, acordă un loc foarte important unei corespondențe din Viena, în legătură cu remanierea guvernului austriac.

Corespondentul consideră că pe viitor, național-socialiștii austriaci vor fi probabil tratați cu mai multă asprime

„Până în ultimul timp, spune corespondentul, guvernul austriac s'a arătat puțin favorabil planului de colaborare între țările dunărene. Totuși, în cursul lunii trecute, cancelarul s'a convins în cele din urmă de imposibilitatea restaurării Habsburgilor și de necesitatea de a se găsi noi prieteni, pentru a se salva independența Austriei. Se lasă acum a se înțelege în Austria că guvernul federal ar fi gata să colaboreze cu Cehoslovacia și cu Ungaria, care, după lupte seculare pentru scuturarea jugului, fie habsburgic, fie turcesc, nu sunt dispuse să se supună unor stăpâni germani“.

Presă elvețiană.

NEUE ZÜRCHES ZEITUNG, din 19 Martie, publică o corespondență din Berlin, în care arată că unul din punctele cele mai vulnerabile ale raporturilor aus-

triace este prohibirea reciprocă a ziarelor în Austria și Germania

„In urma turburării atmosferei care există actualmente între Berlin și Viena, s'au înrăutățit din nou perspectivele unei soluționări generale“.

BASLER NOCHRICHTEN din 20 Martie, sub titlul: *Inăsprirea polemicii austro-germane*“, publică o corespondență din Viena, în care scrie între altele:

„Semnificativ pentru „cordialitatea“ raporturilor austro-germane este polemica de presă, care în urma unei declarații foarte violente a guvernului austriac, a devenit acută. Pacea în presă se hotărâse odinioară în urma intervenției d-lui von Papen, cu scopul să înceteze atacurile reciproce, Germania fiind mereu partea agresoare, iar Austria fiind mereu în apărare.

„Pare că Germania nu este satisfăcută de „rezultatele“ vizitei d-lui Neurath la Viena, așa că se permite presei să scrie tot mai violent împotriva Austriei“.

Presă iugoslavă.

Ziarul POLITICA, din Belgrad, cu data de 22 Martie, ocupându-se de îndepărtarea d-lui Neustädter Stürmer și remanierea cabinetului austriac, publică o corespondență telefonică din Viena, în care relevă că „actuala remaniere ministerială în Austria reprezintă o tendință antihitleristă“.

Presă maghiară.

PESTER LLOYD din 22 Martie, arată cu privire la schimbarea din guvernul austriac, că demisia d-lui Neustädter-Stürmer n'a venit pe neașteptate, din cauză că conducerea supremă a Siguranței devenise obiect de discuțiuni politice deschise.

PACTUL OCCIDENTAL

Presă franceză.

Ziarele franceze din 13 Martie comentează răspunsurile date de Germania și de Italia la memoriul englez relativ la noile negocieri pentru un pact occidental.

PETIT PARISIEN scrie: Trebuie să așteptăm să cunoaștem mai exact textele, pentru a cântări precis valoarea propunerilor germane și italiene. Din dările de seamă pe care le avem până acum putem însă crede că aceste propuneri ascund numeroase primejdii. Răspunsurile conțin în special atacuri foarte clare contra Rusiei și urmăresc să desprindă Franța nu numai de Rusia, dar și de ceilalți aliați ai săi din centrul Europei. Mai mult, Belgia fiind de pe acum presupusă ca definitiv neutră de către aceste două puteri, proiectul pare ca un fel de fuziune între tratatul din 1935 și pactul în patru. Acest proiect, chiar dacă ar dovedi o voință reală și sinceră de colaborare cu Anglia și cu Franța, pare atât de îndepărtat de concepția franco-britanică despre pacea indivizibilă, încât posibilitățile de conciliere se prezintă dela început semănate de dificultăți. Dacă totuși vor începe negocieri, ele fâgăduiesc să fie lungi și laborioase și fertile în accidente“.

ECHO DE PARIS scrie: „Pentru Germania și pentru Italia, pactul occidental trebuie să fie un sistem închis, fără poartă deschisă pentru restul Europei. Cele patru mari puteri ar urma să formeze un fel de directoriu european și să trateze la nevoie problemele teritoriale și politice

care s'ar pune. Acordurile internaționale încheiate cu privire la Spania ne arată ce poate fi făcut cu ajutorul acestei metode de pact în patru. În realitate, agresorul ar avea mâinile libere. Orice coaliție în stare de a-l opri, ar fi eliminată dinainte. Germania și Italia urmăresc dizolvarea Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice. Ele ar vrea să-și termine opera. Este puțin probabil că le va fi cu putință să înainteze pe această cale“.

LE TEMPS din 13 Martie, ocupându-se de pactul occidental, în editorial, constată că von Ribbentrop, ambasadorul Reichului la Londra, n'ar fi adus, contrar celor presupuse, propuneri guvernului din Berlin în privința tratatelor pentru încheierea unui nou pact de securitate pentru Occident.

„Dar nici n'a adus până acum răspunsul așteptat al guvernului german la comunicarea britanică din 19 Noembrie trecut, așa încât situația nu s'a modificat întru nimic și suntem exact la același punct ca înainte de recenta ședere a diplomatului german la Berlin.

„Totuși, scrie LE TEMPS, trebuie observat că de când s'a făcut acordul asupra neintervenției și asupra controlului granițelor terestre și maritime ale republicii spaniole riscuri de complicații internaționale au descreșcut în această parte.

„Punctul delicat al problemei occidentale este evident noua poziție a Belgiei. Această putere cere pentru viitor

să fie garantată fără ca ea însăși să fie garantă, precum era prin clauzele tratatului dela Locarno.

„In fine, noua teză ar fi ca Italia s'ar arăta dispusă să participe la un al doilea pact occidental asumându-și din nou poziția de putere garantă față de Belgia, de Franța și de Germania“.

Presa din 14 Martie, continuă să comenteze pe larg problema pactului occidental.

PETIT PARISIEN scrie: „Conceptia germano-italiană este în completă contradicție cu punctul de vedere anglo-francez cu privire la asistența mutuală, la securitatea colectivă și la pacea indivizibilă. Pactul occidental propus de guvernul din Berlin, inspirându-se în parte din acordul prim încheiat la Locarno, pune o serie de probleme foarte grele, care vor trebui să fie examinate una câte una, dacă se urmărește să se ajungă la o apropiere reală. Examinarea lor va dura poate mai multe luni și nu este sigur că divergențele, care subsistă și sunt atât de mari, ar putea să fie definitiv înlăturate. Oricum s'ar prezenta lucrurile, colaborarea franco-britanică este acum atât de strânsă încât reacțiunea Londrei va merge în completă armonie cu aceea a guvernului din Paris“.

L'AMI DU PEUPLE scrie: „Astăzi, Germania și Italia ar voi să limiteze la Occident acțiunea franco-britanică, pentru ca să-și păstreze mâinile libere în răsărit și să domine în fapt Europa, în așteptare ca dominația lor să se întindă în Africa și Asia. Guvernele din Londra și Paris nu pot să-și semneze singure sentința lor de moarte“.

ECHO DE PARIS, scrie: „La Londra, ca și la Paris, contra-proiectul german este socotit negativ, adică inacceptabil. Dar, credincioasă tacticii sale de a face pe Germania să precizeze ea însăși scopurile urmărite, de a-i da astfel posibilitatea repetată de a cădea în vină, Anglia, socotește că negocierile trebuiesc continuate și că propunerile, chiar rele, înseamnă un progres față de tăcerea ei manifestă, observată până acum“.

LE POPULAIRE, scrie: „Germania și Italia vor să sfărâme legăturile dintre Locarno și Geneva, și să desființeze acorduri care ar putea să asigure aplicarea rapidă și cu folos a principiilor pactului Societății Națiunilor. Făcând aceste constatări, noi nu tragem concluzia că ar trebui să se opună un fine de neprimire imediată memoriilor german și italian. Dimpotrivă, ar trebui să se cântărească fiecare cuvânt cu multă prudență și cu grija de a nu se neglija nimic din tot ceea ce ar putea să pară pozitiv. Răspunsurile celor două guverne de dreapta vor contribui să se precizeze care este atitudinea lor față de securitatea colectivă“.

L'OEUVRE, scrie: „Impresia produsă la Quay d'Orsay este negativă. Se recunoaște însă cu bună voință tonul plin de curtenie al notei și conversațiile vor fi continuate cu dorința de a nu se rupe în mod definitiv posibilitatea de înțelegere cu Germania“.

In editorialul din 14 Martie LE TEMPS, privitor la răspunsul concomitent al Germaniei și al Italiei la nota britanică din 19 Noembrie, relativă la stabilirea unui nou sistem de securitate pentru Occident relevă în concluzia editorialului său, că aceste răspunsuri prin faptul însuși că n'ar fi negative și ar admite principiul unui nou acord occidental, ar crea perspective mai favorabile pentru o negociere utilă.

„Dar, încheie LE TEMPS, nu trebuie să ne ascundem că concilierea celor două teze rămâne totuși extrem de

greă, Franța și Anglia, nunumai ca membre ale Societății Națiunilor dar și pentru salvarea intereselor generale, neputându-se desinteresa de soarta pe care imperialismul german și cel italian amenință să-l rezerve Europei Centrale și Orientale“.

LA RÉPUBLIQUE scrie:

„Notele italiană și germană remise Foreign-Office-ului“, sunt favorabile încheierii unui pact de securitate al națiunilor occidentale.

„Guvernul dela Roma și Berlin pun unele condiții, dar par în principiu de acord asupra liniilor esențiale ale tratatului ce urmează a fi stabilit: garanție mutuală a fruntariilor vestice ale Europei.

„Acesta este faptul de o importanță considerabilă. Principalele condiții puse de Italia și de Germania pentru colaborarea lor, par a fi relative la Societatea Națiunilor, la Belgia și la tratatele de alianță, încheiate de Franța. Aceasta din urmă condiție constituie piatra de încercare a negocierilor în curs. România și Iugoslavia fiind în afară din cauză, este vorba în speță de alianțele Franței cu Cehoslovacia și cu U. R. S. S.

„Se știe că aceste pacte au fost semnate de Franța în scopul de a ne apăra din vreme contra primejdiei unei agresiuni germane. Or, Berlinul răspunde astăzi că dacă o garanție ne este dată, aceste pacte devin inutile.

„Afacerea este serioasă și cere reflecție.

„Nu este însă mai puțin adevărat că contactul negocierilor a fost reluat și că există o speranță în vederea alcătuirii unui pact, care în așteptare de ceva mai bun, ar asigura cel puțin pacea Europei occidentale“.

D-l Pierre Bernus, scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Viitoarea ordine, astfel cum este concepută de Germania, sprijinită de Italia, nu pare menită să consolideze pacea generală în Europa; el tinde mai ales să asigure Reichului o mare libertate de acțiune în vaste regiuni ale continentului, cu asentimentul implicit al puterilor occidentale.

„Printr'un asemenea pact, Germania ar putea oricând săvârși o agresiune în Europa centrală.

„Pe de altă parte trebuie să recunoaștem că existența pactului franco-sovietic îngreunează discuțiunile internaționale. Poziția Franței ar fi mult mai tare, dacă nu ar avea să se ocupe decât de tratatele de alianță pe care le are cu Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia și România.

„Oricum, cancelariile vor avea de muncă în decursul a numeroase săptămâni și nu se poate prevedea rezultatele viitoare ale negocierilor de față“.

Ziarele franceze din 16 Martie înregistrează convorbirile d-lui Delbos cu ambasadorii Belgiei, Sovietelor și Italiei, vizita d-lui Sandler la Londra, precum și apropiata sa vizită la Paris, și în sfârșit întrevvederea M. S. Regelui Danemarcei cu d. Hitler și văd în aceste luări de contact manifestatăii ale unei intense activități diplomatice, având ca temă centrală proiectul unui nou pact occidental.

PETIT PARISIEN scrie:

„Reprezentantul Sovietelor a expus d-lui Delbos punctul de vedere al Kremlinului, asupra proiectului germano-italian și s'a interesat de intențiile guvernului francez în această privință. Proiectul urmărește scoaterea Rusiei din cercul marilor puteri europene și izolarea ei. Desigur, nota germană nu numește direct Rusia Sovietică și nu vădește față de Moscova niciun plan agresiv, dar ea recomandă, printr'o aluzie, sterilizarea pactului franco-sovietic și prin urmare, nu poate inspira decât neîncredere Sovietelor.

În ce privește pe ambasadorul Italiei, se pare că el a remis d-lui Delbos o copie după nota italiană, adresată guvernului din Londra, exprimându-și părerea că ar fi oportun ca Rusia Sovietică să fie exclusă din concertul european și atribuind Italiei în pactul occidental rolul de arbitru care nu ar putea să se împace cu rangul pe care Franța îl ocupă printre marile puteri. Țara noastră este profund pașnică, dar ea cere să rămână liberă să-și aleagă amicitiiile și actele sale, cum a fost totdeauna“

EXCELSIOR scrie:

„Belgia se neliniștește de solitudinea Berlinului și Romei, gata să o încurajeze, pe calea neutralității, care a costat-o atât de scump în 1914. Astfel, este probabil că vizita baronului de Kerchove la d. Delbos a avut ca principal obiect să dea asigurări guvernului francez asupra fidelității Belgiei față de principiile fundamentale ale Societății Națiunilor“.

Correspondentul din Londra al lui ECHO DE PARIS scrie:

„Conversațiunile angajate între Suedia și Anglia dovedesc voința foarte categorică a țărilor scandinave, de a-și menține neutralitatea în caz de conflict între Germania și Soviete. La Londra, în cercurile Amiralității, se socotește că Germania, ca și Sovietele, ar întâmpina cele mai mari dificultăți pentru continuarea operațiunilor navale în Baltica. Nu le-ar mai rămâne deci decât alternativa unui conflict în apele Arctice. La Londra s'a subliniat mult că vizita făcută de d. Sandler corespunde cu aceea pe care Regele Danemarcei a făcut-o azi la Berlin“.

Intr'un alt articol, același ziar declară:

„D. Hitler a primit ieri pe Regele Danemarcei, cărui i-a propus încheierea unui pact de neagresiune. Danemarca este a cincea țară care primește oferte de acest fel. Silindu-se să construiască un sistem de pacte de neagresiune, guvernul hitlerist încearcă să înlăture concepția franceză, a asistenței mutuale. În adevăr, în Europa centrală și orientală, el vrea să-și păstreze libertatea de discuții și de luptă“.

L'OEUVRE scrie:

„In cercurile informate din Paris se atribue mare importanță vizitei pe care d. Sandler o va face la Paris. În momentul când Finlanda și țările baltice își întorc fața dela Berlin, pentru a privi spre Moscova, ar fi foarte important ca Franța să încerce a aminti țărilor nordice că ea este gata oricând să apere democrația și libertățile, singurii factori adevărați ai păcii în lume“.

PETIT PARISIEN scrie:

„Franța, care primește totdeauna cu dragoste pe înțeleptul Suveran al Suediei, va face o primire călduroasă d-lui Sandler. Oamenii ca el, care și-au consacrat viața pentru ușurarea mizeriilor omenești, sunt totdeauna siguri de a fi iubiți în Franța“.

LE TEMPS în editorial scrie:

„Reducând tezele Berlinului și Romei la expresia lor cea mai simplă, s'ar putea zice că cele două puteri centrale se declară dispuse să încheie un nou acord locarnian, asigurând fruntariile occidentale, în condițiile în care erau garantate de tratatul dela 1925, dar fără referințe de astă dată la Societatea Națiunilor și făcând chiar abstracție de obligațiunile generale, rezultând din pactul dela Geneva.“

„Este de prisos să stăruim asupra neajunsurilor unui asemenea sistem, dată fiind cooperarea activă a Germa-

niei și a Italiei, de când a fost inaugurată politica concertată între Roma și Berlin, trebuie totuși notat că această metodă ar fi incompatibilă, din punct de vedere fundamental, cu poziția Franței și Angliei, în calitatea lor de State membre ale Societății Națiunilor și ținute ea atare să respecte toate stipulațiunile Convenantului. Ceea ce reiese prinurmăre din indicațiunile pe care le posedăm până acum este că răspunderile german și italian constituie în primul rând o manoperă îndreptată contra Societății Națiunilor.“

„Prin urmăre, aceste răspunsuri, fără a lămuri câtuși de puțin situația, înseamnă totuși un progres apreciabil, dacă ar îngădui o discuție amănunțită a aspectelor celor mai gingașe ale problemei“.

L'ECHO DE PARIS, sub titlul: „Noua politică a Belgiei“, publică, în legătură cu reluarea negocierilor locarniene, următoarele aprecieri ale d-lui Pertinax:

„Discursul regelui Leopold din 14 Octomvrie ne-a înștiințat că belgienii nu mai sunt dispuși să asume anume răspunderi internaționale. Nu numai că nu mai vor să fie garanți ai domeniului teritorial al altora, dar aceea ce surprinde, ei nici nu mai înțeleg ca Statul lor major să participe la preparative militare oarecare cu acelea dela Londra și Paris, căci atari preparative după judecata lor nu pot decât să-i înceadăre într'una din marile coaliții europene. Ei își vor apăra țara în caz de invazie, dar nu vor să fie asociații Franței, Angliei sau Germaniei. La egală distanță de unii și de alții, ei doresc să-și rezerve libertatea de mișcare.“

„Ei au acceptat făgăduiala de sprijin pe care d-nii Eden și Delbos le-o dă fără condiții și reciprocitate. Ei speră probabil să obțină din partea Germaniei ceva asemănător. Cabinetul dela Bruxelles susținut de opinia publică, speră că această neutralitate liberă, care nu trebuie confundată cu neutralitatea contractuală din 1839, va conferi țării lor o autoritate morală, care mai mult decât armata franceză și flota britanică o va feri de invazie.“

„În deplină cunoștință de cauză, Ministerul și Parlamentul din Bruxelles vor lua în această privință o hotărâre definitivă.“

„E de prisos de adăugat că dacă rămâne conformă discursului dela 14 Octomvrie, Statele majoare dela Paris și dela Londra vor trebui să-și revizuiască planurile actuale. În plus, Statul major britanic va fi ținut să examineze cum poate asigura apărarea aeriană a Londrei, în lipsa unui aliat pe care până în prezent punea te-meiu“.

L'ACTION FRANÇAISE, ocupându-se de atitudinea Belgiei față de un eventual pact occidental, se întrecăbă:

„Doritori de a reveni la o neutralitate de fapt, încurajați de către Germania să se mențină în această poziție, vecinii noștri și prieteni vor refuza ei oare să păstreze între Paris, Londra și Bruxelles unele acorduri de Stat major esențiale? Apărarea britanică are mare nevoie, spre exemplu, de serviciile de veghe belgiană pentru a asigura securitatea eventuală a Londrei în contra atacurilor aeriene.“

„Guvernul din Bruxelles va denunța el oare toate aranjamentele intervenite în această privință?”

„N'o putem crede.“

„E cu totul permis să credem, până când va fi publicat textul notelor germană și italiană, că Berlinul nu caută atât să încheie un pact occidental, cât să profite de o împrejurare pentru a încerca itele și mai mult între Paris, Londra și Bruxelles“.

Presa engleză.

Nota pe care guvernul belgian a trimis-o la 12 Februarie guvernului englez a avut efecte neașteptate, pentru politica europeană. În primul rând a dat ocazie Germaniei de a se manifesta într-o nouă direcție, grăbind mult întârziatul ei răspuns la nota britanică din 17 Noembrie; a readus deci pe tapet chestiunea unui nou pact occidental. Deocamdată din intenția declarată a Belgiei de a-și relua neutralitatea, s'au iscat numeroase chestiuni care sunt desbătute acum între guvernele francez, belgian și englez.

MORNING POST din 8 Martie constată că noua politică belgiană a dat loc la dificultăți între guvernul francez și belgian.

„Unul din punctele în considerație de ambele guverne, continuă ziarul, este efectul pe care-l va avea noua atitudine a Belgiei, față de obligațiile sale către Liga Națiunilor. Art. 16 din Convenant obligă membrii să acorde trecere pe teritoriile lor oricăror forțe care cooperează cu Liga.

„Evident că această clauză este incompatibilă cu neutralitatea și cu toate că guvernul belgian continuă să insiste că sunt leali Ligii, în Belgia există un sentiment puternic de a nu se permite, sub nicio condiție, ca teritoriul belgian să fie călcat de armate străine“.

MANCHESTER GUARDIAN din 10 Martie, este informat de redactorul său diplomatic că: „Problema neutralității Belgiei devine din ce în ce mai urgentă încât nu mai poate fi ocolită. Este o problemă cu mult mai complicată și mai delicată decât se crede în general și încă nu se vede vreo soluție hotărâtoare“.

Ziarul explică motivele Belgiei de a lua această atitudine, între care „neîncrederea în guvernul Blum“ pe care Anglia n-o împărtășește, scoate în evidență deosebirile de vederi în privința pactului franco-sovietic ca și asupra noii politici belgiene.

„Cu toate aceste deosebiri, încheie ziarul, „chestiunea Belgiei este socotită ca o adevărată problemă ce trebuie soluționată cât mai curând și de va fi posibil în cuprinsul unui pact apusean“.

Toate ziarele din 10 Martie anunță înapoierea la Londra a d-lui von Ribbentrop, cu instrucțiuni speciale pentru a discuta cu d. Eden diverse chestiuni de interes comun. Despre chestiunea pactului apusean, inițiativa pare să fi fost lăsată Germaniei. Belgia socotește că trebuie să se întreprindă un nou efort pentru a se rezolva problema securității în Europa occidentală.

DAILY TELEGRAPH află dela corespondentul său din Berlin că: „Nu se poate da crezare informațiilor care pretind că Germania ar exercita o presiune asupra Belgiei, pentru ca aceasta să contracteze un pact bilateral cu Reichul. Germania continuă să ceară denunțarea pactului franco-sovietic.

„Cererea minimă a Germaniei poate consta în desființarea clauzelor din acest pact, care prevăd asistența mutuală automată în cazul unei agresiuni din partea unui tert“.

Din corespondența publicată de TIMES la 11 Martie, în ajunul înapoierii d-lui von Ribbentrop la Londra, reiese clar scepticismul cu care este privită noua manevră a Germaniei:

„Nu e niciun motiv de a considera acest nou interes, arogant întrucâtva al Germaniei față de un pact apusean, ca un început de înclinare între o soluție generală, inclusiv un agreement asupra înarmării. Ar putea fi interpretat mai curând ca o încercare de a ține ocupată

atenția publică în timp ce se iau hotărâri de importanță fundamentală. Mai mult încă, nu trebuie uitat că opiniile de aici de colo arată ca un pact apusean tot mai este socotit de Germania în lumina unui instrument de a ține Europa de apus imobilizată lăsând lucrurile libere în răsărit. Se explică și acum mai lămurit ca oricând că orice idee de a extinde înspre răsărit un agreement apusean va întâmpina o fermă rezistență din partea Germaniei și că elementul cel mai tulburător în actuala situație este nesiguranța crescândă despre atitudinea britanică în cazul izbucnirii unor ostilități în răsăritul Europei“.

Toate ziarele din 12 Martie dau o deosebită atenție răspunsului Germaniei la nota Angliei din 17 Noembrie trecut, precum și de viitorul pactului apusean.

TIMES se întreabă dacă oferta de garanție făcută Belgiei de d. Hitler, precum și oferta făcută Olandei, după întreruperea negocierilor locarniene „vor înlesni sau vor complica chestiunea“.

„În tot cazul, continuă ziarul, Germania menține lămurit obiecțiunea ei la orice legătură cu afacerile din răsăritul Europei“.

Adaugă că Germania se va arăta tot atât de intrasigentă ca și în trecut, față de pactul sovietic, „a căruia existență o va tolera cel mult cu condiția de a fi revizuit și de a nu i se lăsa nicio legătură cu noul pact occidental“.

Pe de altă parte TIMES nu vede niciun motiv de a se crede într-o schimbare reală a politicii Reichului, dar observă. „La Berlin nu ar produce supărare faptul că englezii ar putea crede într-o asemenea schimbare și ar putea fi determinați să-și încetinească executarea programului lor de reînarmare“.

MORNING POST este informat din Roma că și Italia nu va întârzia să răspundă la nota Marii Britanii. Crede că acest răspuns va fi fructul unei înțelegeri strânse cu Germania și se va baza pe principiul că negocierile și acordurile celor cinci puteri trebuie să fie deslegate de orice compromis cu Societatea Națiunilor. „Se poate presupune că Italia este dispusă să adere la un pact vestic, dar ea va declara că pactul franco-sovietic constituie un obstacol. Italia nu va da mai multe garanții, fără să primească și ea garanții în schimb. Se poate ca chestiunea reducerii înarmărilor să fie și ea ridicată și să se declare că această reducere este un element important pentru orice acord de securitate în vest“.

DAILY TELEGRAPH, publică un articol de fond în care comentează atitudinea Belgiei, scriind între altele: „O politică exclusiv belgiană este foarte justă pentru uzul intern, față de o opoziție cu tendințe autoritare. În domeniul internațional, însă, pare îndoielnic ca o țară mică să se considere suficient de asigurată contra unui războiu, printr'un simplu gest de neutralitate armată“.

Același ziar, redă corespondențele respective primite dela Berlin la Bruxelles, reeșind din cea de a doua că: „ar fi să se dea dovadă de multă fantezie, dacă s'ar crede că Belgia vrea să se despartă de vechii ei aliați. Totuși Belgia dorește un nou acord locarnian. Ea consideră acordul anglo-franco-belgian, în vederea unei agresiuni a Germaniei, ca fiind puțin conform cu spiritul locarnian și, socotește că acest acord în trei ar putea foarte bine să eternizeze politica grupurilor rivale“.

NEWS CHRONICLE socotește că este încă îndoielnic dacă Germania dorește sau nu în acest moment convocarea unei conferințe. „Germania nu vrea să accepte un acord locarnian, care ar lăsa neatins pactul franco-sovietic. Dimpotrivă, Franța nu vrea un acord care să

aducă vreo atingere acestui pact. La rândul ei, Anglia nu vrea un pact care ar obliga-o să-și lămurească atitudinea față de Cehoslovacia sau față de alte țări. Dela anularea pactului dela Locarno, există virtualmente o alianță anglo-franco-belgiană. Opinia publică belgiană, cere ca această alianță voluntară să fie înlocuită printr'un nou pact, care să garanteze securitatea Belgiei, fără ca aceasta să dea garanții“.

MANCHESTER GUARDIAN scrie în același sens ca și ziarul precedent, iar după cum se observă din tonul lor, susțin indirect pactul franco-sovietic; arătându-și neîncrederea în posibilitatea încheierii unui pact apusean din care să facă parte și Germania.

TIMES din 13 Martie, sondează opinia Berlinului, constatând convingerea care domnește acolo, că întru cât privește Germania, discuțiile reluate vor dura un timp considerabil, înainte de a se putea ajunge la ceva în sensul unui acord.

„Totuși, încheie ziarul, sorții pentru neutralizarea Belgiei sunt socotiți destul de buni“.

Restul ziarelor, în frunte cu: MORNING POST, DAILY TELEGRAPH etc., se mai ocupă și de răspunsul Italiei, la nota Angliei, din Noembrie 1936, publicând corespondențe din Roma, din care reiese că textul, — al cărui conținut precis nu este cunoscut încă, — implică o înțelegere prealabilă germano-italiană, asupra punctelor principale în ce privește un nou pact apusean.

TIMES. este informat din Roma: „In unele cercuri de aici s'a declarat astă seară că, guvernul italian, înainte de a concepe memoriul trimes, s'a consultat cu guvernul german. De asemenea Italia, deși face oarecare rezerve față de propunerile engleze, pentru un nou Locarno, a lăsat ușa larg deschisă pentru tratative“.

SUNDAY TIMES din 14 Martie scrie, sub semnătura redactorului său diplomatic: „După câte putem afla, atitudinea Germaniei, considerând propunerea pentru un pact apusean, se centralizează în trei puncte: legăturile Franței cu Rusia; politica Belgiei de neutralitate garantată și dorința Marii Britanii de a face parte și dintre cei garanți, nu numai printre garanți“.

Același ziar este informat din Paris: „Tonul curtenitor și moderat a răspunsului german la memoriul guvernului englez, privitor la Locarno, este privit la Paris ca o uvertură pentru un posibil schimb de vederi în ce privește propunerile pentru un pact apusean“.

TIMES din 15 Martie examinează impresia produsă la Paris: „Guvernul german a binevoit să ne trimească o copie de pe răspunsul dat Angliei. Prima decizie, fără a fi luată în grabă, nu schimbă cu nimic situația. Deși pe un ton conciliator și îndemănatec, modificată în unele privințe, în comparație cu declarațiile precedente, nu face decât să arate destul de lămurit că Germanii pretind mână liberă în răsărit, în schimbul sarcinei de a menține pacea în apus“.

NEWS CHRONICLE, cu aceeași dată, scrie în editorial: „Presa franceză este unanimă în condamnarea acestor propuneri ca fiind pur și simplu o reînviere a pactului de 4 puteri cu scop de a distruge Liga Națiunilor și de a paraliza alianțele răsăritene ale Franței. Deci nu se poate aștepta ca Marea Britanie, care-i tot atât de mult angajată ca și Franța, în apărarea principiului Ligii, să fie mai favorabilă unor principii care țințesc directă distrugere a influenței Ligii.

„In același timp însă, este de o importanță foarte serioasă de a nu încheie ușa nici unei speranțe pentru o

soluție europeană, așa că chiar propuneri care în ele însăși par neacceptabile, trebuiesc luate cu îngrijire în considerație“.

DAILY HERALD din 16 Martie. insistă în articolul său de fond ca noile propuneri ale d-lui Hitler, să fie luate serios în considerație, dar nici tratativele să nu se lungească în debateri sterile, fiecare din părți căutând a câștiga câte un punct în favoarea lor.

„MANCHESTER GUARDIAN“, cu aceeași dată, ocupându-se de actualcele negocieri în vederea realizării unui nou acord locarnian, scrie între altele următoarele:

„Tot mai mult se precizează impresia că discuțiile private la un nou pact occidental, nu sunt prea serioase și că ele se referă mai de grabă la formule decât la realități“.

„Aci se păstrează cel mai desăvârșit secret asupra răspunsului german la nota britanică, dar atitudinea guvernului german față de pactul occidental este cunoscută. După cum a arătat „Frankfurter Zeitung“, Germania ar voi să restabilească din nou pactul dela Locarno, dar numai între cele patru mari puteri: Anglia, Franța, Germania și Italia“.

„O asemenea revenire însă nu mai este posibilă întrucât la baza pactului locarnian sta zona demilitarizată a Renaniei, garantată de Marea Britanie și de Italia. Această zonă contribuia nu numai la securitatea Franței și a Belgiei, dar și la a Mării Britanii. Dacă nu ar fi fost așa, Anglia nu ar fi avut nici un interes în întocmirea pactului dela Locarno“.

„Cum însă zona demilitarizată a încetat de a mai exista, nu mai poate fi vorba de o revenire la principiile pactului locarnian“.

„Concepția actuală britanică a unui pact occidental, este că Anglia, Franța și Germania să-și garanteze reciproc securitatea. Este îndoielnic dacă această concepție poate fi pusă în practică în actuala situație din Europa, era o vreme însă când ea ar fi putut fi împlinită“.

„In orice caz, în cercurile politice engleze se arată un interes cât se poate de redus pentru un acord al puterilor occidentale care n'ar fi însoțit de o înțelegere asupra limitării aviației militare“.

„Germania ar dori o garanțare a frontierelor ei occidentale de către Anglia și Italia. Reichul susține deosemeni ca Marea Britanie și Italia să fie singurii arbitrii care să decidă dacă un act de agresiune a fost comis la aceste frontiere. Ori, un asemenea acord, ar elimina cu desăvârșire Societatea Națiunilor, așa că cercurile politice de aci, îi sunt cu totul potrivnice. Pe lângă aceasta, atitudinea echivocă a Italiei, față de problema securității occidentale, lasă îndoială dacă garantarea ei ar da vreo siguranță“.

„Pe de altă parte, garantarea de către Anglia a securității Germaniei, nu ar avea nici un sens dacă și Reichul nu ar garanta la rândul lui, securitatea Mării Britanii. Chiar și în acest caz, securitatea pe care ar obține-o Anglia, nu ar avea o valoare prea mare“.

TIMES din 18 Martie este informat din Bruxelles că, guvernul belgian, „n'a luat încă nici o hotărâre privitor la răspunsul dat Germaniei memoriului englez din Noembrie, despre un pact apusean. Răspunsul, deși conține noi fapte care cer o atenție serioasă, nu înlătură anumite dificultăți și se prevede că tratativele dintre puteri vor fi prelungite.

„Nu este însă vorba de un acord direct între Bruxelles și Berlin. Ținta politicii belgiene nu este să obțină numai garanția unei singure națiuni, ci a tuturor puterilor interesate în păstrarea integrității teritoriale a Bel-

giei. Este recunoscut că una din problemele delicate, este să împace obligațiile Belgiei prin Covenant cu politica de independență pe care a anunțat că o va urma în viitor“.

TIMES din 20 Martie, face o legătură între vizita regelui Leopold al Belgiei la Londra și evenimentele politice din ultimul timp:

„Deși, se insistă în cererile oficiale asupra caracterului particular al vizitei, se vorbește totuși că în conversațiile pe care le va avea cu șefii politicii englezi, Regele Belgiei, probabil că le va explica actuala situație a Belgiei în afacerile internaționale. Intr’adevăr, actualele conversații diplomatice dintre Londra, Paris, Berlin, Roma și Bruxelles, au făcut ca în cererile politice să nască credința că regele va profita de această ocazie, pentru a face cunoscut interpretarea care trebuie făcută noii orientări politice a Belgiei.

„Din acestea trebuie tras concluzia, că Regele Belgiei și guvernul au stabilit în linii generale conduita pe care Belgia țintește s’o urmeze, când afirmă politica ei de independență, în timp ce cooperează pe deplin în orice mișcare pentru menținerea păcii în Apus“.

Presa germană.

Ziarul BERLINER TAGEBLATT din 12 Martie scrie în legătură cu remiterca răspunsului german la ultimul memoriu britanic, cu privire la realizarea unui nou pact locarnian:

„Germania a dat un răspuns Angliei la toate chestiunile pendinte. Ea a făcut acest lucru, în dorința de a se ajunge la un rezultat concret.

„Azi există două elemente noi, care nu existau la semnarea pactului dela Locarno: egalitatea de drepturi a Germaniei și recunoașterea de către Germania a independenței Belgiei. Concentrându-se asupra operei de a se asigura pacea pe Rhin, va trebui să se îndepărteze de Societatea Națiunilor, care trebuie să fie înlocuită în această chestiune prin garanții efective.

„Răspunsul german urmărește o politică de pace sănătoasă și sobră. Acest punct de vedere german trebuie să fie înțeles nu numai la Roma și Bruxelles, ci și la Londra și Paris“.

Ziarle germane din 13 Martie comentează remiterca către guvernul englez al notelor germană și italiană.

VOELKISCHER BEOBACHTER scrie, între altele: „Nu trebuie să complicăm neîncetat lucrurile prin revendicări noi neîncetate, ci să simplificăm problema, conformându-ne realităților și unor scopuri realizabile“.

HAMBURGER NACHRICHTEN, crede că dificultatea pentru încheierea unui pact apusean, stă în faptul că puterile occidentale nu vor să renunțe, de pe acum, la războiu, ci caută să greveze pactul occidental de diferite obligații de asistență militară.

DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ din 13 Martie, scrie cu privire la pactul occidental:

„Devenise necesar pentru Germania să renunțe la pactul dela Locarno și să propună în același timp încheierea unei noi convenții care să asigure pacea renană. Intr’adevăr, la un moment dat, se vedea clar că în concepțiile politice ale consemnatarilor acestui pact interveniseră schimbări profunde, cel puțin la unii din ei. Avem toate motivele să credem că în ce privește Germania și Italia, concepțiile lor fundamentale în această chestiune rămăseseră aceleași.

„Scopul unui viitor acord între foștii semnatari ai pac-

tului dela Locarno trebuie să fie să se creeze ca și înainte relații stabile în zona occidentală și o stare de securitate pentru toate Statele interesate.

„Principiul „securitate la frontiera Rinului prin renunțarea la războiu, între Germania și Franța și adăugând garanția Angliei și Italiei“, ar putea fi realizat în această formă. Am putea să înlăturăm cauzele învechite, păstrând intact miezul principiului.

„Cea mai mică dificultate o prezintă problema belgiană, deoarece concepția belgiană se adaptează bine la un nou acord.

„Este de presupus că Germania va refuza orice construcție complicată și schematică, pe baza ideologiei Societății Națiunilor, deoarece orice ideologie ascunde de obicei realitatea politică și nu asigură de fel rezultate pacifice. Ori, Germania vrea să ajungă la un rezultat practic și, înlăturând orice procedură arbitrară, ea vrea să se ajungă la relații stabile între puterile interesate“.

Presa italiană.

GIORNALE D’ITALIA din 15 Martie publică un articol, în care sunt denunțate interpretările arbitrare, date de unele ziare franceze și engleze cuprinsului oficial necunoscut încă, al notelor de răspuns italiană și germană, în chestiunea pactului occidental.

GIORNALE D’ITALIA afirmă că orientările care vor urma a fi date noului tratat, schimbă și direcția și conținutul problemelor rezolvite prin acordul dela Locarno.

„Mai întâiu, scrie ziarul, Belgia nu mai vrea să garanteze pe nimeni. Pe de altă parte, Franța, propunând un tratat colectiv de asistență mutuală între cei cinci semnatari ai pactului dela Locarno, urmărește să extindă sistemul securității asupra întregului continent și asupra tuturor problemelor.

„Pe de altă parte, continuă *GIORNALE D’ITALIA*, pactul franco-sovietic, creind o încercuire ostilă Germaniei, a alterat spiritul pactului dela Locarno.

„In sfârșit, tendințele Marei Britanii, potrivit cărora două State garante centrale ar fi separat garantate de protejării lor, dar nu s’ar garanta direct, creiază noi echivocuri într’un moment când este necesar ca baza noului tratat să fie simplă și lămurită.

„Or, Italia înțelege ca noul pact să fie o reconstituire a fostului pact dela Locarno cu elementele sale inițiale, adaptate la anumite situații noi ale țărilor participante“.

Presa sovietică.

Comentând răspunsurile date de Germania și Italia la nota engleză, asupra încheierii unui pact occidental *IZVESTIA* din 14 Martie constată identitatea acestor răspunsuri și exprimă părerea că încercarea de a elimina Societatea Națiunilor nu poate fi bine primită în Franța și Anglia.

„Jocul lui Hitler și Mussolini este absolut evident. Germania și Italia se află într’o deplorabilă stare economică. Ei nu vor reuși să învingă în cursa de înarmări, începută din inițiativa lor și la care s’au alăturat Franța și Anglia. Sub pretextul garantării neutralității Belgiei, Hitler va încerca probabil să intre în noi tratative cu Londra, în speranța să adoarmă neîncrederea conducătorilor politicii engleze, față de Germania și să tempereze înarmările Angliei.

„Manevrele puterilor fasciste sunt însă cusute cu ață albă. Hitler și Mussolini încep negocierile cu Londra, știind prea bine că ele nu vor da rezultate, dar cu un singur scop de a câștiga timpul“.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENÈVE din 21 Martie scrie despre noul pact occidental:

„Scopul urmărit de Reich cu privire la pactul care ar înlocui acel dela Locarno, ar fi un acord asigurând complet și exclusiv pacea la Rhin. Germania nu vrea să știe de alianțe vaste, de înțelegeri încrucișate, de pace indivizibilă“, formule și situații pe care le respinge cu hotărâre.

„După vederile germane, neutralitatea belgiană în cadrul unei păci perpetue la Rhin, pe baza pactului viitor, ar trebui să excludă orice acord al statelor majore francez și englez cu statul major belgian. Asupra acestui punct există serioase divergențe. Aparține Belgiei de a lua o orientare decisivă. Dar chiar în acest caz nu s'ar realiza decât o etapă în calea acordului general dorit“.

Presa greacă

Ocupându-se de răspunsurile Italiei și Germaniei la nota engleză, în chestiunea pactului occidental, ziarul KATHIMERINI din 16 Martie spune că: „singura concluzia pozitivă care rezultă din aceste răspunsuri este că aceste două puteri primesc azi să participe la o conferință a cărei țintă să fie cimentarea păcii în Europa apuseană.

„Faptul acesta nu poate decât să pricinuiască o satisfacțiune generală. După acordul realizat cu privire la neintervențiune și control, amenințarea unui conflict serios din pricina problemei spaniole poate să fie ca definitiv înlăturată. Așa dar atmosfera este cât se poate de favorabilă pentru începerea negocierilor care sunt sortite să pună capăt situațiunii aflate în suspensiune de mai bine de un an de zile, de pe urma denunțării unilaterale a pactului dela Locarno“.

INTREVEDERILE M. S. REGEI BELGIEI LA LONDRA

Presa franceză.

Ziarele franceze din 22 Martie comentează călătoria Regelui Leopold al Belgiei la Londra.

PETIT JOURNAL scrie: „Nimic nu ne îngăduie să credem că Belgia va face vreo cerere, care să poată împiedeca sau provoca eșecul acordului occidental: ea și Parisul și Londra ea rămâne atașată principiului securității colective. Fără Franța și Anglia acest sistem n'ar mai avea pentru ea nicio semnificație. În această epocă de surescitare din preajma alegerilor, prin care trece acum, Belgia nu ar avea nimic de câștigat, dacă pe gravele chestiuni de ordin intern s'ar greșa și complicațiuni internaționale“.

LE JOURNAL spune: „Se pare că Anglia este gata să accepte liniile mari ale proiectului belgian: se poate crede de asemeni că ea ar vrea ca un pact franco-german, destinat să garanteze neutralitatea Belgiei, să fie punctul de plecare al negocierilor, care ar constitui un început pentru noul pact vestic. Neîndoelnic, Regele va fi determinat să precizeze și intențiile guvernului din Bruxelles, relative la reînarmarea Belgiei“.

L'HOMME LIBRE declară: „Garantarea Belgiei? Fie. Să se renunțe astfel la asistență, în cazul când ea nu ar fi direct atinsă? Fie și așa. Dar minimum pe care îl putem cere este, — nu-i așa? — să ni se ajute să o garantăm. Este sigur că la Londra se va face un efort energetic de persuasiune, pentru a se obține o reexaminare a chestiunii din partea Regelui Leopold, Chiar dacă Regele o reexaminează, nu vom fi ajuns la capătul greutăților, nici în ajunul încheierii pactului occidental, care, luni de-a rândul, va da de lucru cancelariilor“.

Corespondentul din Londra al lui FIGARO scrie: „Se pune întrebarea dacă o declarație anglo-franceză, recunoscând principiul neutralității belgiene, nu va fi anun-

țată Joia viitoare, deși această delicată chestiune nu poate fi soluționată cu repeziune“.

Presa germană

Presa germană din 23 Martie subliniază, în unanimitate, însemnătatea vizitei la Londra a Regelui Belgiei.

BERLINER LOKALANZEIGER se ocupă de comentariile ziarelor engleze, în care acestea cer ca Belgia să fie deajuns de puternică, spre a se apăra prin propriile ei mijloace împotriva oricărei intervenții militare.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG scrie că Regele Leopold nu vrea ca Belgia să dea altor țări garanții și să fie astfel antrenată în eventuale complicații militare. El se opune a transforma conversațiile Statelor majore într'o alianță militară.

KOELNISCHE ZEITUNG scrie că Belgia vrea pacea indivizibilă, care să o țină departe de orice conflict.

Presa engleză

„Contribuția Belgiei la viitoarele discuțiuni va fi propunerea de a se încheia un acord mai limitat decât pactul occidental, adică un tratat care să garanteze independența Belgiei“.

Aceasta este părerea exprimată de redactorul diplomatic al ziarului DAILY TELEGRAPH din 23 Martie.

„In jurul acestei propuneri — adaugă ziarul — se va putea construi unul dintre cele mai mari și mai puternice sisteme de securitate.

„Belgia va propune Marelui Britanii, Franței, Germaniei și Italiei să declare în comun că vor respecta independența Belgiei și că nu-i vor viola niciodată teritoriul.

„Pe de altă parte, se va propune ca aceste puteri să adauge la declarația de mai sus garanția că în cazul când una din ele ar viola angajamentul, celelalte vor veni în ajutorul Belgiei, la cererea guvernului belgian“.

EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză.

LE TEMPS din 15 Martie în editorial, scrie între altele:

„Totul ne face să credem că săptămâna care începe poate fi decisivă pe frontul dela Guadalajara și, deci, pentru soarta Madridului. Din diverse părți lumea se preocupă, de pe acum, de ce s'ar întâmpla atunci când generalul Franco va fi în mod efectiv, stăpân pe capitală și când va putea să-și stabilească acolo guvernul său.

„Prevederile, în această privință, sunt cel puțin premature, căci e probabil că șefii naționaliști însași nu și-au fixat atitudinea pe care o vor adopta atunci. Singura voință care animează în mod real pe naționaliști, este voința de a reacționa energic în contra dezordinii și anarhiei pe care „Frontul popular“, a lăsat să se desvolte în mod atât de periculos.

„Numai atunci când acest rezultat va fi fost obținut, se va putea discuta util asupra noului regim și, când va fi vorba de a restabili suveranitatea spaniolă pe baze solide, nu influențele străine care au prevalat până acum la Burgos, vor fi acelea care vor determina orientarea definitivă a Spaniei cele noi“.

L'OEUVRE din 12 Martie, se ocupă de evenimentele din Spania, susținând că interogatoriile luate prizonierilor italieni, ar dovedi că Italia ar fi trimis trupe regulate și nu voluntari fasciști. „Situația este deci limpede. Cu un curaj remarcabil guvernamentalii contraatacă și rezistă, dar în cazul când neintervenția nu se aplică decât contra lor și când li se refuză chiar și cumpărarea de arme, este evident că ei nu vor putea rezista încă multă vreme“.

PETIT JOURNAL, scrie: „Astăzi se spune că soarta armelor ar fi pentru una sau alta din cele două tabere. Va fi fixată prin eșecul sau reușita ofensivei generalului

Franco. Ceea ce nu se spune, este că, după părerea unor, succesul acestei ofensive constituie o condiție pentru aplicarea controlului“.

Presa germană.

Ziarele germane din 18 Martie, înfățișează sub o formă senzațională nota pe care, după ziarele din Salamanca, guvernul spaniol din Valencia a remis-o în ziua de 9 Februarie guvernelor Marii Britanii și Franței, cu prilejul ședinței consiliului Societății Națiunilor.

Cu titluri enorme, ziarele germane anunță pe prima pagină: „Bolșevicii din Valencia au voit să vândă Marocul spaniol“. Altele califică nota drept „Ofertă făcută de trădători Angliei și Franței“.

Referindu-se la nota Agenției Reuter, referitoare la documentul remis de guvernul din Valencia guvernelor Franței și Angliei, VOELKISCHER BEOBACHTER, scrie:

„Acest comunicat dovedește limpede că la Londra nimeni nu se gândește să aprobe astfel de planuri. Fără îndoială, nici Parisul nu va adopta decât o atitudine analogă. De asemeni nu poate exista nicio îndoială că unele concentrări de trupe semnate acum câțva timp la frontiera dintre Marocul francez și Marocul spaniol, nu au nicio legătură cu planurile bolșevicilor din Valencia“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, reia temă „campaniei neadevărate deslănțuită la începutul anului în chestiunea Marocului“ și afirmă că la 9 Februarie, prin nota remisă guvernelor din Paris și Londra, guvernul din Valencia „a voit să dea întreaga zonă a Marocului spaniol Francezilor și Englezilor, adică să-i îndemne pe aceștia la o formă mai accentuată de intervenție“.

Ziarul reamintește asigurările schimbate între cancelarul Hitler și ambasadorul Franței din Berlin în chestiunea Marocului spaniol.

CHESTIUNI MONDIALE

POLITICA EXTERNĂ A JAPONIEI

Comentând expozeul asupra politicii externe a Japoniei, făcut de d. Sato, noul ministru de externe al Japoniei, în Parlamentul japonez, ziarul IZVESTIA, cu data de 11 Martie, exprimă satisfacția de faptul că d. Sato a exprimat dorința de a îmbunătăți raporturile Japoniei cu Uniunea Sovietică și Anglia. Afirmând că întreaga opinie publică japoneză este indignată de acțiunea războinică a cercurilor militariste din Japonia, ziarul scrie: „Nemulțumirea provocată de imixtiunea militarilor în viața politică a Japoniei a luat așa proporții încât guvernul actual a găsit de cuviință să dea cel puțin în parte satisfacție indignării opiniei publice japoneze.

„Din acest punct de vedere trebuie, deci, privit tonul împăciuitoare al discursului noului ministru de externe.

„Toată lumea însă cunoaște, — continuă ziarul, — că nu diplomații japonezi ci militarii japonezi domină si-

tuția în China. În domeniul raporturilor japo-sovietice, de asemenea nu sunt atât de importante cuvintele cât faptele reale ale Japoniei, care este răspunzătoare de înrăutățirea acestor raporturi. Același lucru se poate spune și despre relațiunile Japoniei cu alte țări. Noul ton al discursului d-lui Sato trebuie desigur semnalat, tonul acesta însă, nu înseamnă, din păcate, că politica actualului ministru de externe în adevăr se va deosebi de cea a predecesorului său.

„Aceasta cu atât mai mult că modul în care a venit la putere guvernul Haiasi, scoate din nou în evidență tendințele dictatoriale ale militaristilor japonezi și prin aceasta nu contribuie câtuși de puțin la creșterea încrederii forurilor internaționale în bunele intențiuni ale guvernului japonez, față de vecinii Japoniei și cu atât mai puțin în capacitatea lui de a realiza acestor intențiuni.

„Și una și alta d. Sato va trebui să demonstreze prin fapte“.